

AYESHA

DIRECTOR
Alejandro Margulis

DIRECCIÓN DE ARTE
Dante Bertini

DIRECCIÓN COMERCIAL
Analía Gonzalez

DISEÑO
Bertini + Chapuis

COLABORADORES EN ESTE NÚMERO

Francisco Baroffio

Sergio Bizzio

Jorge Luis Borges

Horacio Pérez del Cerro

Alejandro Stilman

Andrés Gustavo Vera Brathwaite

Susana Villalba

Enrique Zattara

PÁGINA DE ARTISTA

Daniel Melgarejo

SEPARATA CATALANA

Sebastià Alzamora,

J. L. Badal, Laura Baena,

Maria Barbal, Max Besora,

Jaume Copons, Sergio Gaspar,

Raül Garrigasait, Marc Granell,

Julia Guillamón,

Josep Piera, Begonya Pozo,

Maria Carme Roca,

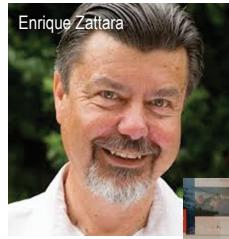
Jordi Sierra i Fabra,

Antoni Vidal Ferrando.

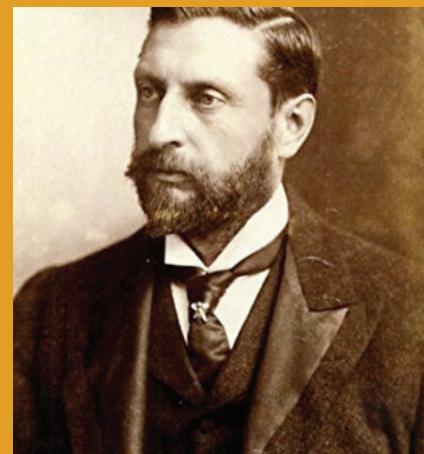
Natalia González (Coordinación General), Alejandro Elcoro (Editing), Delia Mello (Corrección de texto y galeradas / Coordinación gráfica y de Procesos editoriales), Sebastián Gagliardi (Sistemas), Marlène Spindler (Contribución editorial)

AYESHA digital
Números 8, 9, 10 y 11 (Segunda Época)
Issuu | Digital Publishing Platform
www.issuu.com

Daniel Melgarejo

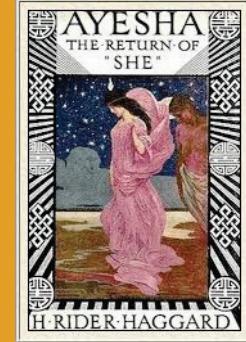

THE PREMIUM COMPLETE
COLLECTION OF
H. RIDER HAGGARD
H. Rider Haggard
Classics

¿QUÉ ES AYESHA?

Ayesha (fem.sing.) – Personaje creado por el escritor inglés Henry Ridder Haggard: mito del Ave Fénix o de la belleza eterna- // Revista literaria publicada en Buenos Aires, primera época (1978-1980); segunda época (desde noviembre de 2017).

// Variante persa del nombre swahili Aisha: “vida”, “pequeña”. // En hebreo: הַשִׁׁיעָה

AYESHA - SEPARATA CATALANA

12 voces componen este dossier bilingüe que presentamos, con cabalístico azar, en el número 12 de nuestra segunda época. Dar espacio a una lengua es necesario para entender lo esencial de sus creadores. La gran ciudad como telón, la sutil vindicación del localismo y la belleza estética son temas en común. Se unen en este breviario lo cómico y la rebelión, la pintura de las emociones más púdicas y una exégesis ejemplar de la figura de don Ramón Llull, erudito del cual toma su nombre el Instituto al que ofrecimos –y aceptaron apoyar– este material único que viene a contribuir a la difusión de lo más nuevo de la literatura aranesa y catalana contemporáneas.

lll institut
ramon llull
Llengua i cultura catalanes

Begonya Pozo
Professora titular de Filologia Italiana a la Universitat de València, poeta, traductora i gestora cultural. Ha publicat *Tiempo de sal* (Edicions 96, 2004), *Poemes a la intempèrie* (Editorial 3 i 4, 2011), *A contracor* (Editorial Ultramarina, 2012, bilingüe català-espanyol), *Novunque – vertebre romane* (Amargord, 2015, multilingüe) i *Sense treva* (AdiA Edicions, 2016), entre d'altres. La seva obra ha estat guardonada, traduïda a diverses llengües i recollida en antologies. Participa regularment en festivals internacionals i en activitats poètiques d'universitats europees i americanes. Des de 2011 és membre del col·lectiu internacional la Compagnia delle Poete.

Begonya Pozo
Profesora titular de Filología Italiana en la Universitat de València, poeta, traductora y gestora cultural. Ha publicado *Tiempo de sal* (Edicions 96, 2004), *Poemas a la intemperie*, Juglar, 2017, *A contracor* (Editorial Ultramarina, 2012, bilingüe catalán-español), *Novunque – vertebre romane* (Amargord, 2015, multilingüe) y *Sin tregua*, Juglar, 2017, entre otros. Su obra ha sido galardonada, traducida a diferentes idiomas y recogida en antologías. Participa regularmente en festivales internacionales y en actividades poéticas de universidades europeas y americanas. Desde 2011 es miembro del colectivo internacional la Compagnia delle Poete.

D'una set antiga

L'aigua que flueix per aquesta séquia no és mítica com el riu d'Heràclit ni apaivaga la nostra força, antiga com una set de deu mil anys. Durant el llarg camí llarg hem après a abeurar-nos la vida a glopades o en silenci, a poc a poc o de cop, els dies de festa o els de pena fonda, sempre però deixant que rajara rebel entre les mans i rebentara plenament l'alegria de les artèries. Mai no ens ha importat que fos temps de pluja o de sequera. Nosaltres, sempre, cos sobre cos, esquena contra esquena, mà amb mà i el cor protegit amb una bona pell de serp com a única divisa. Després de tot la nostra fermesa líquida fendeix la terra: l'aigua som nosaltres.

Poema inèdit. València, 24 de febrer de 2019

De una sed antigua

El agua que fluye por esta acequia no es mítica como el río de Heráclito ni apacigua nuestra fuerza, antigua como una sed de diez mil años. Durante el largo camino largo hemos aprendido a abrevarnos la vida a bocanadas o en silencio, despacio o de golpe, en los días de fiesta o los de pena honda, pero siempre dejando que manara rebelde entre las manos y reventara plenamente la alegría de las arterias. Nunca nos ha importado que fuera tiempo de lluvia o de sequía. Nosotras, siempre, cuerpo sobre cuerpo, espalda contra espalda, mano con mano y el corazón protegido con una buena piel de serpiente como única divisa. Despues de todo nuestra firmeza líquida hiende la tierra: el agua somos nosotras.

Poema inedito., Valencia, 24 de febrero de 2019. Versión de la autora.

Alzamora, Sebastià: Les Veus (Las Voces), El cant de la Sibila (El canto de la Sibila) - Traducción al español: Sergio Gaspar.

badal, j. l.: Llàgrima (Lágrima), Accions (Acciones), Fragments del capítol Núvols: *De tornada a casa* (Fragmentos del capítulo Nubes: *De regreso a casa*)

Barbal, Maria: El nom d'un romàntic (El nombre de un romántico)

Besora, Max: J.R.

Copons, Jaume: A Barcelona, prop de la tomba on es podreixen els pirates i els seus somnis (En Barcelona, cerca de la tumba donde se pudren los piratas y sus sueños)

Garrigasait, Raül: Ramon Llull, la tensió originària (Ramon Llull, la tensión originaria), traducción de Laura Baena

Guillamón, Julià: Una gruta concebuda per Marcel Brion (Una gruta imaginada para Marcel Brion)

Piera, Josep: Cançó a l'espera de música (Canción a la espera de música). Traducción Marc Granell

Pozo, Begonya: D'una set antiga (De una sed antigua), versión de la autora

Roca, Maria Carme: El pedestal (El pedestal)

Sierra i Fabra, Jordi: Amb Déu al nostre costat (Con Dios de nuestro lado)

Vidal Ferrando, Antoni: El Aleph 2009 (El Aleph 2009)

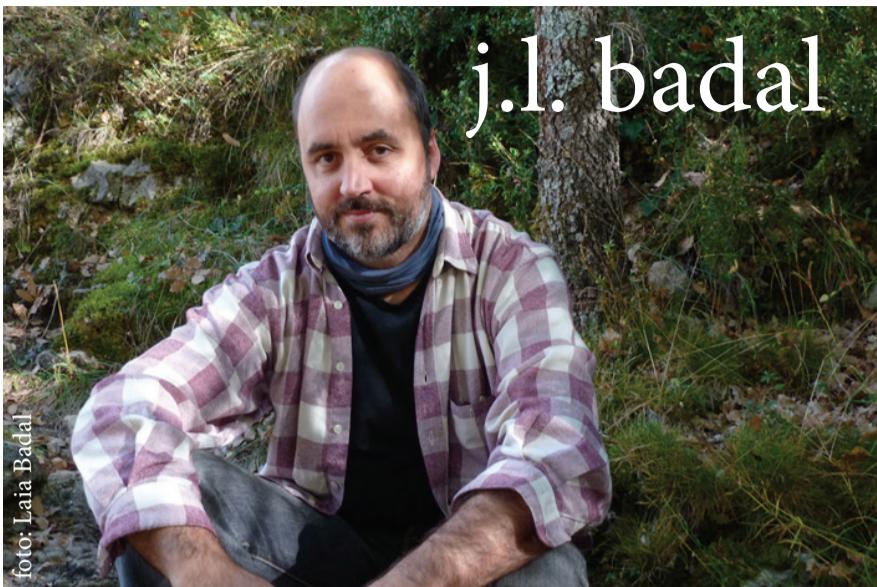

foto: Laia Badal

j.l. badal

j. l. badal

Llicenciat en Filologia Catalana, és professor de Llengua i Literatura i escriptor. Ha publicat textos de crítica i creació en revistes especialitzades i és autor de l'edició crítica de *La novel·la històrica en la literatura catalana*, de M. Serrahima i A. Boada (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996). Ha rebut premis literaris importants per la seva obra de ficció, que inclou dos volums de narracions, literatura infantil (traduïda a diversos idiomes), llibres de poesia, com *O pedra* (Proa, 2002) i *Cants materials* (Eumo, 2018), la novel·la *El duel* (Proa, 2003) i l'assaig-novel·la *Les coses que realment han vist aquests ulls inexistentes* (Rata, 2017), centrada en les seves vivències personals d'infantesa i joventut.

j. l. badal

Licenciado en Filología Catalana, es profesor de Lengua y Literatura y escritor. Ha publicado textos de crítica y creación en revistas especializadas y es autor de la edición crítica de *La novel·la històrica en la literatura catalana*, de M. Serrahima y A. Boada (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996) [La novela histórica en la literatura catalana]. Ha recibido importantes premios literarios por su obra de ficción, que incluye dos volúmenes de narraciones, literatura infantil (traducida a varios idiomas), libros de poesía, como *O pedra* (Proa, 2002) [Piedra] y *Cants materials* (Eumo, 2018) [Cantos materiales], la novela *El duel* (Proa, 2003) [El duelo] y el ensayo-novela *Las cosas que realmente han visto estos ojos inexistentes* (Rata, 2017), centrada en sus vivencias personales de infancia y juventud.

Llàgrima

(Canten Iorgos Khasiotis, hivern 2011, i Lei Dong, hivern 1957)*

allò que perdura:
presos per la mà ballar amb els pares sobre la terra piconada i veure com riuen
fer-se de nit i hatexto ver corregut sota el sol –tant que a l'habitació la llum es manté sobre els peus –ells donen sols les gràcies i l'insomni és feliç–,
esquitxos, violàcies xicrandes i carritxeres,
flors vives de la cosconilla i, el temps de caure una llàgrima –el món sencer madura rosat–, perseguir la cuereta blanca,
la tarda cap al sopar de la terra i això no és la mort,
ocells sense perquè, oli de fregir bunyols,
mans infantils que ajudaven, inútils i valentes, a curar esgarrinxades de la cuixa,
la sacarífera lluna des del llit, amb el germà dins l'halo del món; i a poc a poc
recollir-ho tot en un racó d'osos, una xicra de pell seca i tendons,
sense perquè o perquè hi hagi cendra per a les criatures a néixer
oh gràcies

Lágrima

(Cantan Iorgos Khasiotis, invierno de 2011, y Lei Dong, invierno de 1957)*

aquello que perdura:
presos en sus manos bailar con los padres sobre la tierra prieta y ver cómo se ríen
caer la noche y haber corrido bajo el sol — tanto que en la habitación la luz se conserva sobre los pies — ellos dan las gracias y el insomnio es feliz—,
salpicaduras, violáceas jacarandas y carrizos flor viva de la lechuguilla dulce y el tiempo de caer una lágrima — el mundo entero madura rosado —, perseguir la avecilla de las nieves, la tarde hacia la cena de la tierra y esto no es la muerte,
pájaros sin porqué, aceite de freír buñuelos, manos infantiles que ayudaban, inútiles y valientes, a sanar arañosazos en el muslo,
la sacarífera luna desde la cama, el hermano aún en el halo del mundo;
y poco a poco
arrebujarlo todo en un saquito de huesos, una jícara de piel seca y tendones,
sin porqué
o para que guarden cenizas las criaturas que ya van a nacer
oh gracias

Accions

(Canten mamífer, àlber i matèries, octubre de 2012)*

¿Són, vistes per l'àlber, les accions del poeta una mecànica pregunta del vent? El vent sobre el llom bombat del teixó o el seu morret alçat de cop.
O els punts suspensius dels còdols de riera: rodons com ous i astres, prefigurant la platja mineral i la ema del mar...
Un arbre, un còdol; quatre extremitats i un crani: les accions del poeta al vent.
Alegres vesícules del suc i lòbuls com fulles de dos colors. I un esquitx del rierol el senyor Ningú.

Acciones

(Cantan mamífero, álamo blanco y materias, octubre de 2012)*

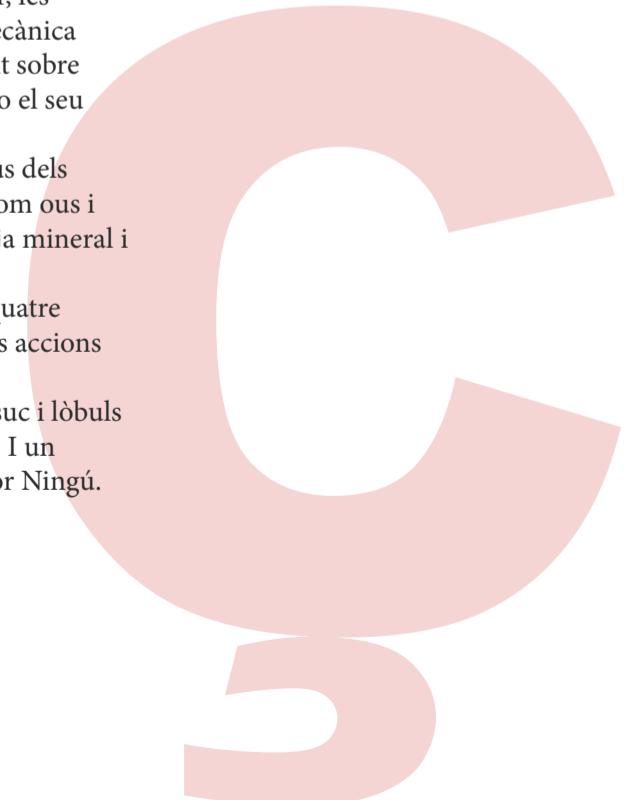
¿Son, vistas por el álamo blanco, las acciones del poeta una mecánica pregunta del viento? El viento a los lomos hinchados del tejón o su morrito de repente alzado.

O los puntos suspensivos de guijarros en el torrente: redondos como huevos y astros, prefigurando la playa mineral y la eme de mar...

Un árbol, un guijarro; cuatro extremidades y un cráneo: las acciones del poeta al viento.

Alegres vesículas del jugo y lóbulos como hojas de dos colores. Y una gota de arroyo el señor Nadie.

* De Cants Materials (Cantos Materiales), Ed. Jardins de Samarcanda, 2018.

*Les Veus, IV**

Tots hem provat les drogues,
tots hem colcat la mula,
tots hem tocat a les portes del cel
Coneixem l'amistat del míssil,
el somriure estantí del sàtrapa,
la dentada vagina de l'aranya.

L'aranya pica, mossega, mastega,
arrabassa la carn
i s'infiltra dins el cervell.

Tots hem viscut dins la mateixa casa,
tots hem comès algun delicte,
tots hem colcat la mula.

Ja sabem tots que això s'acaba.

*Las Voces, IV**

Todos hemos probado las drogas,
todos hemos montado a la mula,
todos hemos llamado a las puertas
del cielo.

Conocemos la amistad del misil,
la sonrisa rancia del sátrapa,
la dentada vagina de la araña.

La araña pica, muerde, mastica,
arranca la carne
y se desliza en el cerebro.

Todos hemos vivido en la misma
casa,
todos hemos cometido algún delito,
todos hemos montado a la mula.

Todos sabemos ya que esto se acaba.

*Les Veus, IX**

«Podíem ser perfectes com la pluja»,
deies. «Podríem socarrar les plomes
i, pel nas, absorbir-ne el tuf,
incorporar tota l'escòria
i expulsar-la en llustrosa pitança
d'amor».

Deies, però la casa ja era buida,
i tu lliscaves, com molsa o moneda,
entre els meus dits d'avar
irresignable.

«Volem creure en l'amor perquè
l'amor
tot ho devasta. Ho tenim per vist»,
deies.

«Però podríem ocultar les tares,
estimar sense combat ni brutícia,
per natura més que per accident».

Llànties, vergues, el forn de Déu fent
visible
el meu abraç, el teu no callar, tantes
intermitències, l'esforç, aquest
últim ball dins la casa ja deserta, i
tu,
«podríem ser perfectes com la
pluja»,
repeties, plorant sense comport.

*Las voces, IX**

«Podríamos ser perfectos como la
lluvia»,
decías. «Podríamos socarrar las
plumas
y, por la nariz, absorber el tufo,
incorporar plenamente la escoria
y expulsarla en lustrosa pitanza de
amor».

Decías esto, pero la casa ya estaba
vacía,
y tú te deslizabas, como musgo o
moneda,
entre mis dedos de avaro irresignable.

«Deseamos creer en el amor porque
el amor
todo lo devasta. Con claridad lo
vemos», decías.

«Pero podríamos ocultar las
imperfecciones,
podríamos amar sin lucha ni
impureza,
por naturaleza más que por
accidente».

Candiles, vergas, el horno de Dios
iluminando
mi abrazo, ese no callar tuyo, tantas
intermitencias, el esfuerzo, este
baile último en la casa ya desierta, y
tú,
«podríamos ser perfectos como la
lluvia»,
repetías, llorando sin mesura.

*El cant de la sibil·la, III**

Per què tremoles quan dius que
m'estimes?
Per les trenta monede?
Tremoles com qui viure?
O bé fremeixes pel costum del mal?

L'amor existeix, i és fort, i brilla,
i desafia el pes del cos,
el pes del vespre, el pes exagerat
dels anys que ens resten encara per
viure.

L'amor existeix, però s'allunya
de la gent com nosaltres, amor meu.

*El canto de la sibila, III**

¿Por qué tiemblas al decirme que me
amas?
¿Por las treinta monedas?
¿Tiemblas por estar viviendo?
¿O te estremeces por la costumbre
del mal?

El amor existe, y es fuerte, y brilla,
y desafía el peso del cuerpo,
el peso del crepúsculo, el peso
exagerado
de los años que aún nos restan por
vivir.

El amor existe, pero se aleja
de la gente como nosotros, amor mío.

*El cant de la sibil·la, IV**

L'antic orgull d'haver estat els qui
fórem
(com el dels mariners tornant
d'Amèrica,
alcoholitzats, satisfets d'or i sexe,
per tanmateix abandonar-se als vents
i fer-se esclaus del drap i la galerna)
és el causant d'aquest mal en els
oscos,
d'aquest dolor que ens fa pensar en la
mort.

El campanar parla amb suavitat,
com les llums que s'encenen dins les
cases,
com la barraca de roter enmig dels
cards,

foto: Isaac Buj

Sebastià Alzamora

Sebastià Alzamora

Llicenciat en Filologia
Catalana, és poeta i
novel·lista. Es dóna a
conèixer amb el poemari
Rafel (Edicions 62, 1994).

Posteriorment publica
diversos poemaris, com
Mula morta (Proa, 2001),
La part visible (Proa, 2009)
o *La netedad* (Proa, 2018),
i va formar part del grup
poètic «Els Imparables». És
autor de novel·les com *Sara*
i Jeremies (Proa, 2002), *La*
pell i la princesa (Destino,
2005), *Crim de sang* (Proa,
2012) o *La Malcontenta*
(Proa, 2015). La seva obra ha
estat premiada i traduïda a
diverses llengües. Col·labora
regularment en espais
culturals dels mitjans de
comunicació.

Sebastià Alzamora

Licenciado en Filología
Catalana, es poeta y
novelista. Se da a conocer
con el libro de poemas
Rafel (Ediciones 62, 1994).

Posteriormente publica
varios libros de poesía,
como *Mula morta* (Proa,
2001) [Mula muerta,
Ediciones DVD, 2003], *La*
part visible (Proa, 2009) [La
parte visible] o *La netedad*
(Proa, 2018) [Lo limpio]
y formó parte del grupo
poético «Los Imparables».
Es autor de novelas como
Sara i Jeremies (Proa, 2002)
[Sara y Jeremías], *La piel y*
la princesa (Destino, 2006),
Crim de sang (Proa, 2012)
[Crimen de sangre] o *La*
Malcontenta (Proa, 2015)
[La Descontenta]. Su obra ha
sido premiada y traducida a
diferentes lenguas. Colabora
regularmente en los medios
de comunicación.

* De *Mula morta*, 2003.

Traducción: Sergio Gaspar

Maria Barbal

Escriptora de novel·les i contes, els seus primers llibres són una revisió de l'univers rural on va néixer i va passar l'adolescència. El seu debut literari arriba amb *Pedra de tartera* (Laia, 1985), novel·la que no ha deixat de reeditar-se i que s'ha traduït a setze llengües. L'obra recull

l'experiència de la guerra civil i la repressió posterior d'una dona d'un petit poble

pirinenc que acaba els seus dies a Barcelona. Fruit del seu interès per les tensions socials i la complexitat de les relacions humanes, ha publicat altres novel·les, com *Carrer Bolívia* (Edicions 62, 1999), *Bella edat* (Edicions 62, 2003), *Emma* (Columna, 2008), *En la pell de l'altre* (Columna, 2014), així com narracions i contes. Acaba de publicar *A l'amic escocès* (Columna, 2019).

Maria Barbal

Escritora de novelas y cuentos, sus primeras obras son una revisión del universo rural donde nació. Debutó con *Canto rodado*, Lumen, 1995/El Aleph, 2007 y 2011, novela traducida a diecisés idíomas. La obra recoge la experiencia de la guerra civil española y la posterior represión de una mujer de un pueblo del Pirineo que termina sus días en Barcelona. Ha publicado otras novelas, como *Calle Bolívia*, El Aleph, 2001, *Bella edad*, Diagonal, 2003, *Emma*, El Aleph, 2010 y *En la piel del otro*, Destino, 2014. Acaba de publicar *A mi amigo escocés*, Destino, 2019

foto: Heike Nottebaum

María Barbal

Ja abans d'entrar, o a la sortida, ell atreia l'atenció de les noies, i sempre rondàvem una estona acompanyant-les, però no teníem ni un ral i no anàvem gaire lluny. En quedar sols, donàvem tombs al desig d'apuntar-nos per combatre el feixisme, teníem ganhes d'accio. En realitat, estàvem morts d'avorriment. Però, com el Canadà, Suïssa i altres països, el Regne Unit havia prohibit l'allistament per anar a Espanya a lluitar en les Brigades Internacionals.

No sé què hauria passat si l'exit amb les noies hagués estat cosa meva. Potser jo n'hagués tingut prou per anar tirant, però, rabassut, pèl roig i pigada la cara ampla, el meu paper era sempre el d'acompanyant del Robert. Un dia, el meu amic, un any més jove que jo, em va dir que ho tenia claríssim: se n'hi anava. No ho diria als pares, encara que eren d'esquerres i deploraven aquella guerra. Fill únic i de bon caràcter, n'estaven massa, d'ell. Però quan el fet fos consumat, ell pensava que ho acceptarien de bon grat i potser fins n'estarien orgullosos. Jo, ni pensar a plantejar una cosa així a casa. La prohibició del govern ho convertia en impossible.

Recordo un matí en què el Robert Hunt Mitchell i jo estàvem eufòrics, saltàvem i ens abraçàvem. Havíem fotut el camp de casa. Jo, deixant una nota en què feia saber al pare, el que ell ja sabia, que el seu ofici no m'agradava i que no pensava continuar-lo. Els posava que me n'anava a buscar feina a Londres i ja els diria coses. El Robert, als seus, que m'acompanyava per veure si per fi trobava la vocació de la seva vida. Aquí els va donar la pista: anàvem junts.

I, nosaltres, llençats. Vam entrar de polissons en un vaixell que viatjava a Dunkerke i ens va sortit bé. Quan vam arribar a Lille, sabíem que l'aventura havia començat. Però allí, no ens hi vam entretenir

gaire. París ens seduïa per sobre de qualsevol altre lloc. Portàvem provisió i tots els estalvis, no gran cosa, però ens sentíem rics en tot, i lliures, com mai abans.

A París calia passar una revisió mèdica i omplir un qüestionari ideològic. Qui reclutava allí els brigadistes era el Partit Comunista i els orientava de cara a passar la frontera. Estàvem tan excitats i, de francès, no en sabíem, que tot ens feia riure. Amb els papers en regla, ben contents, ens n'anàvem a voltar. Aquell capsigrany de Robert, l'havia d'haver escanyat! Qui ens trobem allí mateix, a la sortida, qui? Doncs, el professor Hunt, son pare. Havia deduït dretament i allí al davant el teníem. Aquelles hores van ser terribles. Ens va dir què ens trobaríem a la guerra, quins eren els resultats de les guerres. Ens parlava a tots dos, i nosaltres, muts. Davant la nostra tossuderia, va veure la decisió presa i es va acabar aflluixant. Encara el veig. Al final, va agafar amb una mà cada braç del Robert per damunt del colze, ben a prop, i va demanar-li que tornés a casa amb ell, la mare els hi esperava. Em vaig allunyar un bon tros. Al cap d'una estona, vaig tornar-los a mirar i estaven abraçats. El senyor Hunt va dir-me: «Cuida-me'l!», encara tenia la cara molla. Fins vaig pensar proposar al Robert de tornar a casa, però el meu pare no s'assemblava pas a aquell senyor, i jo li havia deixat una carta de brètol mentider.

Vam agafar el tren 77, era nocturn, l'anomenaven el dels voluntaris i, al matí, ens trobàvem a Perpinyà. Vam fer colla amb anglesos. Estàvem alegres, però la nostra temperatura vital s'havia moderat, i em vaig fixar que, allà on fóssim, les noies es fixaven només en el Robert. Arribats a Espanya, ens van conduir al castell de Fígues. Allí vam fer uns pocs dies d'instrucció. Amb tren, vam continuar viatge fins a Albacete,

on hi havia reunits la majoria de voluntaris que venien de l'estrange. Ens van agrupar per llengües i van ajuntar-nos amb els americans, el Robert i jo ens tronxàvem quan els sentíem parlar. Ells, mirant-se entre si, somreien; eren simpàtics. Hi havia uns quants nois negres. Vam fer dues setmanes d'entrenament, no cal dir que era del tot insuficient pel que ens trobaríem. Em va fer il·lusió que ens possessin a la XV Brigada Internacional, la Lincoln. Catalunya estava tallada en dues parts per les tropes de Franco. Era finals de juliol i ens van enviar al front de l'Ebre, per Ascó, Gàndesa i Villalba de los Arcos.

A la cova hospital de Falset vaig recuperar el coneixement. De seguida vaig preguntar per la Lincoln i aquelles infermeres i els porta-lliteres semblaven talossos; en realitat, prou feina tenien amb els ferits. No vaig treure'n l'entrelat fins que em van derivar a l'hospital base de Tarragona. Tenia una bona ferida al coll, però anava recuperant forces. Vaig escriure el nom complet del Robert en un paper perquè m'adonava que no n'entenien.

Quan deia Hunt veia el seu pare, el professor que una mica més i ens fa perdre el tren de París. «Cuida-me'l»

Aquell cony de xaval devia haver lligat amb una mossa i desertat tots dos. Vaig preguntar a l'hospital, al lloc de reclutament i no sabien res de res. Com que estava millor, van destinat-me de nou al front, i llavors em vaig posar com una fera. Vaig cridar i insultar, jo no anava enllot sense abans saber on es trobava el meu company. Vaig donar uns quants cops i em van tancar en un calabós.

Un cop calmat, vaig intentar fer-me entendre.

- Vull ser repatriat, però abans necessito trobar l'amic amb qui vaig venir des d'Escòcia.

El comandament va estar a punt de somriure, però devia estar informat que jo podia reaccionar violentament i no va dir res.

- Érem a la brigada Lincoln, la XV- vaig dir.

- D'aquella companyia només n'ha quedat el 10 per cent.

- Robert Hunt Mitchell.

- Aquí al costat li miraran aquest nom. Està segur de voler ser repatriat?

- Depèn del que faci el meu amic.

- El Govern de la República agraeix molt tots els brigadistes...

- Però ens envia a lluitar en molt males condicions!

Em vaig barallar amb la noia que va consultar les llistes i ella

El nom d'un romàntic

Jo, James Gowns Connolly, sóc escocès i no accepto que em diguin romàntic.

Havia aconseguit embarcar-me en la primera tramesa de retorn de brigadistes als països respectius. No em calgué viure els honors que el dia 28 d'octubre de 1938 van retre a Barcelona a tots els voluntaris que s'hi van reunir. Ja llavors, jo havia estat clar, desitjava anar-me'm com abans millor, però no volia que m'agraïssin res.

Intentaré explicar-me.

Tenia vint-i-cinc anys. Dies i dies seguint el conflicte d'Espanya pels diaris i, quan anava al cinema amb el Robert, pels noticiaris.

no en tenia cap culpa. Em van tornar a tancar i em van concedir la repatriació. Vaig embarcar cap a casa el 23 de setembre de 1938. A Edimburg, els pares em van acollir en silenci. Vaig tornar a treballar a la fusteria i jo em deia, per poc temps. Sovint, em trobava la mirada del pare damunt meu, però, ni una pregunta. Ell apartava el cap amb un gest ràpid. En el fons, jo esperava una sentència i un càstig.

Un dia, al taller, va aparèixer el pare del Robert. S'havia fet gran, s'estava al llindar com si no gosés entrar. Em vaig acostar cap a ell i vaig girar els ulls cap als seus, llavors se'm va abraçar. En acabat, enraonaríem una llarga estona.

El nombre de un romántico

Yo, James Gowns Connolly, soy escocés y no acepto que me llamen romántico.

Había conseguido embarcarme en la primera repatriación de brigadistas. No tuve que aceptar los honores que el 28 de octubre de 1938 recibieron en Barcelona todos los voluntarios que allí se reunieron. Ya entonces, yo había sido claro, deseaba irme cuanto antes y no quería que me agradecieran nada.

Intentaré explicarme.

Tenía veinticinco años. Días y días siguiendo la guerra de España en la prensa y, cuando iba al cine con Robert, en los noticiarios. Ya antes de entrar, o a la salida, él atraía la atención de las chicas y siempre dábamos vueltas un rato para acompañarlas, pero no teníamos ni un céntimo y no íbamos muy lejos. Una vez solos hablábamos sobre apuntarnos para combatir el fascismo, teníamos ganas de acción. El aburrimiento nos mataba. Pero, igual que Canadá, Suiza y otros países, el Reino Unido había prohibido alistarse para ir a España a luchar en las Brigadas Internacionales.

No sé qué habría ocurrido si el éxito con las chicas hubiera sido cosa mía. Tal vez yo habría tenido bastante con ello para ir tirando, pero, chaparro, pelirrojo y con la cara llena de pecas, mi papel era siempre el de acompañante de Robert. Un día, mi amigo, un año más joven que yo, me dijo que lo tenía clarísimo: se iba para allá. No lo pensaba decir a la familia por mucho que fueran de izquierdas y desploraran esa guerra. Hijo único y de buen carácter, era el ojo derecho de sus padres. Pensaba Robert que, cuando el hecho estuviera consumado, ellos lo aceptarían y, todavía, se sentirían orgullosos de él. Por mi parte, ni se me pasaba por la cabeza plantear algo así en mi casa.

La prohibición gubernamental lo convertía en imposible.

Recuerdo una mañana en qué Robert Hunt Mitchell y yo estábamos eufóricos, saltábamos y nos abrazábamos. Nos habíamos ido de casa. Yo, dejando una nota a mi padre diciéndole lo que ya sabía, que su oficio no me gustaba y que no era para mí. Le escribía que iba a Londres a buscar trabajo y que ya les daría noticias. Robert, a los suyos, que me acompañaba para ver si encontraba la vocación de su vida. Aquí dejó la primera pista: íbamos los dos juntos.

Y nosotros, como flechas. Nos metimos de polizontes en un buque que viajaba hacia Dunkerque y nos salió de maravilla. Cuando llegamos a Lille, supimos que la aventura había empezado. Pero no estuvimos allí mucho tiempo. París nos seducía por encima de cualquier otra ciudad. Teníamos provisiones y todos nuestros ahorros, casi nada, pero nos sentíamos ricos en todo, y libres, como nunca antes de entonces.

En París pasamos una revisión médica y respondimos a un cuestionario. Quien allí reclutaba a los brigadistas era el Partido Comunista. Orientaban para pasar la frontera. Estábamos tan excitados y sin hablar francés que todo nos daba risa. Los papeles en regla, fuimos a dar una vuelta tan contentos. A ese zoquete de Robert, le tenía que haber tapado la boca. ¿A quién encontramos allí mismo?, ¿a quién? Pues, a su padre. Había deducido racionalmente. Aquellas horas fueron terribles. Nos contó en qué consistían las guerras, largo rato. Nos hablaba a los dos y, nosotros, mudos. Ante nuestra tozudez, acabó flaqueando. Todavía le veo. Al fin agarró a Robert por los brazos y le imploró que volviera con él a casa, donde le esperaba su madre. Me alejé un buen trecho. Al cabo de un rato, cuando me volví a mirarlos, estaban abrazados. El señor Hunt me lanzó: «¡Cuidamelo!», aún tenía el rostro mojado. Hasta me pasó por la cabeza proponerle a Robert volver los dos a casa, pero mi padre no se parecía en nada al suyo y yo le había dejado una carta de granuja.

Tomamos el tren 77, nocturno, le apodaban el de los voluntarios y, por la mañana, estábamos en Perpiñán. Nos reunimos con los ingleses. Estábamos contentos, pero nuestra temperatura vital se había moderado, y como siempre, allá dónde íbamos, las chicas solo miraban a Robert. Acabados de llegar a España nos condujeron al castillo de Figueres. Allí tuvimos

unos días de instrucción. Con el tren, continuamos viaje hacia Albacete, dónde la mayoría de voluntarios extranjeros estaban reunidos. Nos agruparon por idiomas y nos juntamos con los americanos, Robert y yo nos partíamos de risa cuando los escuchábamos hablar. Ellos se miraban entre sí y sonreían; eran simpáticos. Había unos cuantos chicos de raza negra. Estuvimos entrenando durante dos semanas, ni decir tiene que sería del todo insuficiente para lo que nos esperaba. Fue una alegría que nos incluyeran en la XV Brigada Internacional, la Lincoln. Catalunya estaba partida en dos por las tropas de Franco. Era a finales de julio y nos enviaron al frente del Ebro, por Ascó, Gandesa y Villalba de los Arcos.

En la cueva hospital de Falset recuperé el conocimiento. Tenía una herida importante en el cuello, pero iba recuperando las fuerzas. Enseguida pregunté por la Lincoln y las enfermeras y camilleros parecían zoquetes; en verdad les sobraba trabajo con los heridos. Me enfadé con la chica que consultaba las listas de soldados ingresados. Aquel donjuán de Robert debía haber conquistado a una enfermera y los dos habrían desertado.

Aclararía los hechos en el hospital base de Tarragona. Escribí el nombre completo de mi amigo porque me daba cuenta de que no me entendían. Cuando pronunciaba Hunt veía a su padre, el profesor que casi nos hizo perder el tren de París. «¡Cuidamelo!»

Regresé a Escocia el septiembre de 1938 y me puse a trabajar con mi padre. Un día apareció en la puerta del taller el padre de Robert. Me aproximé a él y me abrazó. Después hablamos largo y tendido.

foto: Adrià Catíameres

Max Besora

J.R.

Max Besora

Escriptor que va començar recitant poesia en espais culturals de Barcelona. Ha publicat el llibre de poemes *L'espectre electromagnètic* (Pagès editors, 2008) i les novel·les *Vulcano* (Labreu edicions, 2011), *La tècnica meravellosa: una novel·la de campus* (Males Herbes, 2014) i *Aventures i desventures de l'insòlit i admirable Joan Orpí, conqueridor i fundador de la Nova Catalunya* (Males Herbes, 2017), pel qual va rebre el Premi Ciutat de Barcelona 2017. També ha participat en diverses antologies de relats i de poesia, i acaba de publicar amb l'escriptor Borja Bagunyà *Trapologia* (Ara Llibres, 2018), un llibre de no-ficció sobre el món de la música trap.

Max Besora

Escriptor que empezó recitando poesía en espacios culturales de Barcelona. Ha publicado el libro de poemas *L'espectre electromagnètic* (Pagès editors, 2008) [El espectro electromagnético] y las novelas *Vulcano* (Labreu edicions, 2011), *La tècnica meravellosa: una novel·la de campus* (Males Herbes, 2014) [La técnica maravillosa: una novela de campus] y *Aventures i desventures de l'insòlit i admirable Joan Orpí, conqueridor i fundador de la Nova Catalunya* (Males Herbes, 2017) [Aventuras y desventuras del insólito y admirable Joan Orpí, conquistador y fundador de la Nueva Cataluña], Premio Ciutat de Barcelona 2017. Ha participado en antologías de relatos y de poesía, y acaba de publicar con Borja Bagunyà *Trapologia* (Ara Llibres, 2018), un libro de no ficción sobre el mundo de la música trap.

hola em dic Juan Ramón Calostre però tothom em coneix per J.R. tinc trenta anys i el meu signe del zodíac és peixos els peixos som gent sociable i adorable molta gent creu en déu i jo crec en els extraterrestres i què passa? vull dir que és una forma de fe com qualsevol altre pots creure en el què et doni la santa gana liposuccions anarquisme comunisme maoisme llibres d'autoajuda veganisme psicoanàlisi feminismte televisió no importa el què sinó el teu grau d'implicació el teu grau de fe no sé si m'enteneu col·leccio tot el que tingui a veure amb alienígenes

pel·lícules i llibres d'aliens roques d'altres planetes estímuls còsmics objectes no identificats torres cilíndriques de l'espai bandes sonores de l'univers llibres científics secrets genealogies espacials, etc. jo crec jo vull creure que hi ha vida allà fora

fa una tarda parcialment borrosa amb possibilitat de sol i débils vents del sud al capvespre s'esperen canvis per demà però per ara hi ha una

calma total avui he rebut un email col·lectiu a través de la pàgina World Contact Day una entitat de persones que creuen en el fenomen ovni el

missatge apuntava una reunió extraordinària d'avistament i contacte amb éssers d'un altre planeta des de l'Oficina Internacional del Plat Volador han rebut un missatge codificat des d'un altre món que va ser enviat fa milers d'anys

ja que fa dos dies que els rellotges han deixat de funcionar van deixar de funcionar a les 15:43 i tres segons concretament he sentit a la ràdio

que la nau de carregament Odissea V-37 que rebentava de deixalles a l'Estació Espacial Internacional (EEI) ha caigut en un desert

m'aixeco de davant l'ordinador i veig des del meu telescopi un Objecte visible no identificat flotant al cel

despréss he trucat a la meva novia la Rosetta Stone li he dit Rosetta he vist un OVNI no lleixeixis tanta ciència-ficció J. m'ha dit ella calla la boca li dic aquesta vegada és de veritat et passo a buscar amb el cotxe en deu minuts

i no et maquillis o tardarem trenta mil anys he passat a buscar

La Rosetta i jo hem anat fins al punt on tenia assenyalat el gps l'avistament i efectivament allà estava la nau extraterrestre levitant tranquil·lament entre els arbres

aquí teniu una foto que he fet de la nau espacial amb el meu telèfon

La rosetta m'ha dit vigila on em fiques podria ser perillós demà tinc examen a la universitat si suspenc et mato

Tranquil·la li dic devant l'abscència d'un JO l'ALTRE només és una veu en nosaltres el subjecte ja no pot pensar-se com algo fundacional sinó com aquell que sempre ha estat habitat per l'Altre l'alteritat és que sempre estem habitats per l'altre aquest Altre que és amic i enemic al mateix temps

no sé de què collons parles diu ella

descripció realment perfecta de la cosa espacial sobrevolant els céls vull dir perceps la nàusea? què és allò que flota a l'aire? pregunta la rosetta

només és un objecte ovoide girant sobre sí mateix li dic a la rosetta un objecte aterrant en una clariana d'on en surten uns éssers petits –i amb la particularitat que no tenen cul- m'hi he acostat he intentat parlar amb aquells éssers amb el meu anglès nivell advanced 1 però no calia perquè ells sabien parlar català

m'han dit que eren els Nyargocs, espècie alienígena original del Planeta Nyargoc situat al vèrtex del quart sistema solar que ens visiten d'amagatotis des de fa centenars d'anys

els Nyargocs m'han dit que s'ha de fomentar la creació artística en temps de crisi econòmica o estudiar una carrera universitària amb futur després m'han ensenyat a

comptar fins a deu en la seva llengua els hi he agraiit el detall podríem aprendre molt dels Nyargocs podriem aprendre tots els secrets de l'univers

els hi he explicat que nosaltres

els humans venim del ximpanzé i després els hi he resumit el món de les idees de platò i el pas de l'edat antiga a la moderna el descobriment de l'univers la il·lustració la industrialització l'era atòmica l'ecologia el reciclatge explicar tot això a uns alienígenes en deu minuts no és gens fácil

els extraterrestres em diuen no ens importa la vostra història ni la vostra civilització

què interessant els hi dic tot empassant saliva

calla la boca em diu un d'ells no ens interessa una merda la teva opinió el que volem saber és qui és aquesta noia és la rosetta stone els hi dic és la meva novia doncs el que ens interessa més de tu i la teva raça d'humans és la teva novia em diu un Nyargoc

veig en la mirada de l'alienígena una mirada de lascívia i sé de què està parlant m'acosto a la meva novia i li dic escolta rosetta mira aquests senyors et volen conèixer fes el favor de fer el que ells et diguin i accedir a totes les seves peticions perdonar de què collons m'estàs parlant J.R. t'has tornat boig no passa res Rosetta li

dic només et volen conèixer fes el favor d'anar fins allà a saludar-los només volen parlar amb tu no tinguis por va vés-hi no em facis quedar malament probablement som els primers éssers humans que establím contacte amb uns alienígenes no facis el ridícul pensa que ens farem famosos sortirem als llibres d'història vés-hi va què et costa

vés a cagar em diu la rosetta no em dóna la gana d'anar-hi hauria d'estar estudiant per l'examen de la uni que tinc demà vols que cateji o què? a la merda el teu examen rosetta vindràs vulguis o no vulguis li dic però ella em clava una bofetada i puja al cotxe i desapareix deixant-me sol amb

els nyargocs es miren entre si arrufant les celles i després salten sobre meu i em despullen i m'obren de cames i comencen a abusar de mi un alienígena després de l'altre ei es pot saber què feu els hi pregunto amablement perquè no vull provocar cap crisi interplanetaria això que feu és una cosa molt il·legal al nostre planeta i també molt lletja

un d'ells s'enfada(!) i dispara la seva pistola làser (!!) i em rebenta la cara (!!!) i m'arrosgo lluny d'allà sagnant (!!!!) mentre veig centenars de naus espacials descendint del cel (!!!!!!!) i com que els ha agratit molt la seva carn els nyargocs han decidit DEGLUTIR la raça humana sencera (!!!!!!!)

postdata: la fe és qüestió de gustos

J.R.

hola mi nombre es Juan Ramón Calostro, pero todo el mundo me conoce por J.R. tengo treinta años y mi signo del zodíaco es piscis los piscis somos gente sociable y adorable mucha gente cree en Dios y yo creo en los extraterrestres y qué? quiero decir que es una forma como otra de fe

puedes creer en lo que te dé las liposucciones anarquismo comunismo maoísmo libros de autoayuda veganismo psicoanálisis feminismo televisión no importa el qué sino el tu grado de implicación tu grado de fe no sé si me entendéis colección todo lo que tenga que ver con alienígenas

películas y libros de sucesos paranormales

rocas de otros planetas estímulos cósmicos bandas sonoras del universo genealogías espaciales, etc.

yo creo

yo quiero creer que hay vida ahí fuera

hace una tarde parcialmente nublada con posibilidad de sol y débiles vientos del sur se esperan cambios de cara al día de mañana, pero por ahora hay calma total hoy he recibido un email colectivo a través de la página World Contact Day una entidad de personas que creen en el fenómeno ovni el

mensaje apuntaba una reunión extraordinaria de avistamiento y contacto con seres de otro planeta desde la Oficina Internacional del Platillo Volador han recibido un mensaje codificado desde el espacio enviado miles de años atrás

hace dos días que los relojes dejaron de funcionar se pararon a las 15:43 y tres segundos concretamente he escuchado en la radio que la nave de carga Odissea V-37 de la Estación Espacial Internacional (EEI) cayó esta mañana en medio del desierto

me levanto de enfrente de mi ordenador y desde mi telescopio veo un Objeto visible no identificado flotando en el cielo

nervioso llamo a mi novia Rosetta Stone le digo Rosetta he visto un OVNI no leas tanta ciencia ficción J. R. dice ella calla la boca le digo esta vegada es REAL te paso a buscar con el coche en diez minutos y no et maquilles o tardaremos treinta mil años he pasado a buscar

a mi novia y hemos conducido hasta el punto que el gps señalaba y efectivamente ahí estaba la nave

levitando entre los árboles de un bosque

aquí tenéis una foto que saqué de la nave espacial con mi teléfono de última generación

mi novia Rosetta dice cuidado donde te metes J.R. y date prisa que mañana tengo examen de matemáticas y si suspendo te mato

tranquila le digo frente a la ausencia de un YO el OTRO solo es una voz en nosotros el SUJETO ya no puede pensarse como algo fundacional sino como aquel que siempre está habitado por el otro o sea la verdadera alteridad es que siempre estamos habitados por este OTRO que es amigo y enemigo al mismo tiempo

no sé de qué cojones me estás hablando dice Rosetta

descripción realmente perfecta de la cosa espacial sobrevolando el cielo percibes la náusea? qué es ESO que flota en el aire? pregunta Rosetta

solamente es un objeto ovoide girando sobre sí mismo le digo el objeto aterriza ahora entre los árboles y de él salen unos seres pequeños y con una particularidad –no tienen culo– me acerco a ellos e intento hablar con ellos intento hablar con ellos en inglés Nivel Advanced 1 pero no hacía falta pues ellos hablaban un perfecto español

afirman llamarse Nyargocs i son una especie alienígena original del Planeta Nyargoc situado al vértice del cuarto sistema solar que nos visitan secretamente desde hace centenares de años

los Nyargocs me han dicho que hay de fomentar la creación artística en tiempos de crisis económica o estudiar una carrera universitaria con futuro también me han enseñado a

contar hasta diez en su lengua y les he agradecido el detalle podríamos aprender mucho sobre ellos podríamos aprender todos los secretos del universo yo les he explicado que nosotros venimos

de un animal llamado chimpancé y luego les he resumido l mundo de las ideas de platón y el paso de la edad antigua a la moderna el descubrimiento de Copérnico la ilustración la industrialización la era atómica la ecología el reciclaje explicar todo eso a unos alienígenas que te miran por encima del hombro en pocos minutos no es tarea fácil

los extraterrestres me dicen no nos importa vuestra historia ni vuestra civilización

qué interesante les digo tragando saliva

calla la boca dice uno de ellos tampoco nos interesa tu opinión lo que queremos saber es quién es esa chica que está contigo es mi novia les digo se llama Rosetta Stone pues lo que nos interesa más de la raza humana es tu novia dice uno de ellos

veo en su mirada alienígena una mirada de lascivia y sé de lo que habla me acerco a mi novia y le digo oye Rosetta mira estos señores te quieren conocer haz el favor de hacer lo que ellos te digan y accede a todas sus peticiones, pero Rosetta dice perdona? ¿De qué cojones estás hablando, te has vuelto loco?

no grites Rosetta solo quieren hablar contigo haz el favor de ir hasta allá y saludarles anda no seas borde no me hagas quedar mal anda probablemente somos los primeros humanos en la historia en entrar en contacto con seres de otros planetas saldremos en los libros de historia no hagas el ridículo y haz lo que te digo anda ves hasta allí

vete a la mierda J.R. dice ella no me da la gana de ir allí además

tendría que estar en casa estudiando en vez de perder el tiempo aquí con tus marianitos quieras que suspenda el examen o qué? a la mierda tu examen Rosetta vendrás quieras o no le digo, pero ella me pega una bofetada se sube al coche y se larga de allí dejándome solo con los extraterrestres

éstos se miran entre ellos frunciendo el ceño y luego saltan sobre mí y me desnudan y empiezan a abusar de mi un alienígena después de otro se puede saber qué estáis haciendo? Les pregunto amablemente pues no quiero provocar ninguna crisis interplanetaria esto que estáis haciendo es una cosa muy ilegal en nuestro planeta y también muy fea

uno de ellos se enfada (!) y dispara su pistola láser (!!) y me revienta la cara (!!!) i me arrastro lejos de allí sangrando (!!!!) mientras veo cientos de naves espaciales descendiendo de los cielos (!!!!!!!) como les ha gustado tanto mi carne tierna los Nyargocs han decidido DEGLUTIR la raza humana enterita (!!!!!!!)

postdata: la fe es cuestión de gustos

Jaume Copons

foto: Xavier de la Cruz

Jaume Copons

Escriptor, va fer de professor durant deu anys, però, com que s'avorria, va decidir dedicar-se exclusivament a escriure novel·les, contes, còmics, cançons i sèries audiovisuals. Amb poques excepcions, escriu sempre per a nens i joves perquè no troba gaire interessant el món dels adults. Li agrada treballar sol i combinar aquesta soledat amb gent com Liliana Fortuny. És autor de més de vint novel·les, entre les quals destaquen *L'any del Gat* (Bambú, 2018) o *No llegiré aquest llibre* (La Galera, 2017) i col·leccions com «Jo, Elvis Riboldi» (La Galera) i «L'Agus i els monstres» (Combel). Ha estat guardonat amb premis internacionals de literatura infantil i juvenil i els seus llibres *Arriba el Sr. Flat!* (Combel, 2014) i *La nit del Dr. Brot* (Combel, 2018) han estat dels més venuts en català el 2018.

Jaume Copons

Escritor, ejerció como profesor durante diez años, pero se aburría y decidió dedicarse exclusivamente a escribir novelas, cuentos, cómics, canciones y series audiovisuales. Casi siempre escribe para niños y jóvenes. Le gusta trabajar solo y combinar esta soledad con gente como Liliana Fortuny. Es autor de más de veinte novelas, entre las que destacan *El año del Gato* (Bambú, 2018) o *No leeré este libro* (La Galera, 2017) y colecciones como «Yo, Elvis Riboldi» (La Galera) y «Agus y los monstruos» (Combel). Ha sido galardonado con premios internacionales de literatura infantil y juvenil y sus libros *¡Llega el Sr. Flat!* (Combel, 2014) y *La noche del Dr. Brot* (Combel, 2018) han sido de los más vendidos en catalán en 2018.

A Barcelona, a prop de la tomba on es podreixen els pirates i els seus somnis

Visc del llibre i en el llibre. I no tant perquè a casa mengen del que donen, sinó perquè gràcies als llibres he viatjat i he conegit llocs on mai he estat i m'he entaulat amb gent que mai he conegit. He viscut conflictes que mai m'hauria plantejat i també he vist com es resolien de maneres que no hauria imaginat. Puc assegurar que he estat mariner del Pequod i que vaig ser un dels feliços pocs del rei Enric a la batallà d'Agincourt. I tot va ser perquè algú em va apropar als llibres sense dir-me què havia de llegir i com ho havia de fer. Això va fer que els límits de la meva vida s'eixamplessin i, no sé ben bé com, el llegir em va portar a l'escriure. Potser per això, vaig tenir un atac de pànic quan a l'abril del 2019 en una escola propera a casa, unes quantes mestres amb l'ajut d'una associació i de la comissió de gènere del centre, orgullosament, van treure de la biblioteca un 30 % de llibres perquè els van considerar sexistes. Ja sé que la censura ha existit sempre, ja sé que algunes de les grans biblioteques de la humanitat han desaparegut a causa d'accidents, conflictes i obsessions malaltisses (entre d'altres la Biblioteca Nacional de Bagdad l'any 2003 i la Biblioteca de l'Acadèmia de les Ciències d'Egipte el 2011). Aquesta vegada, però, els protagonistes de la ignomínia eren persones properes, que, des d'una indigència cultura i literària absoluta, pretenien protegir els seus fills. Això és el que van assegurar una i altra vegada en els mitjans de comunicació. Van descobrir que la seva biblioteca no era igualitària i van decidir reconvertir-la per fer que respondgués a la perspectiva de gènere actual. I llavors van decidir

liquidar uns quants clàssics, entre ells la Caputxeta vermella.

Etic convençut que els liquidadors de llibres, portats per una correcció política extrema i ridícula, van confondre els llibres amb la vida. A ells el que no els agrada és la vida, tot i que no sàpiguen expressar-ho, però incapços i impotents per canviar rols, costums i maneres, van decidir liquidar els llibres. I ho van fer perquè tampoc saben que la lectura no és un acte passiu, que davant d'un llibre, el lector es posiciona; que un llibre és una oportunitat de pensar, debatre, opinar, contraposar i, finalment, créixer. Lectura crítica, simbolisme o valor totèmic probablement son concepte que els liquidadors no entenen o no coneixen, de la mateixa manera que no van entendre la Caputxeta Vermella ni en les seves versions més edulcorades. Incomprendiblement tampoc es van adonar que quan mor un clàssic, que en principi és estern, s'obre les portes de l'infern. Que es preparin Ungerer, Sendak, Roald Dahl, Barrie, Collodi, Twain... Preparem-nos tots, lectors i autors.

Els que vivim en el llibre i del llibre tenim el deure de lluitar contra els liquidadors, tinguin forma de pares, de mestres o de suposats especialistes buidadors de biblioteques. Clarament son un perill que ens apropen al Fahrenheit de Bradbury, on els llibres son prohibits sobretot perquè ningú se senti molest i la societat pugui viure sense conflictes, tot i que de manera més pobla, més trista, més inulta i obscura. Potser, amb molta sort, els liquidadors d'avui, emparats en la senyera de la correcció, permetran que els nens puguin accedir a llibres buits i insípids que els diguin què pensar i què sentir, quines emocions han d'experimentar, quan i com. Un horror que apropa al no-res.

Per part meva, com autor i lector, no desaprofitaré cap possibilitat de defensar les biblioteques ni d'assenyalar la indigència cultural i fer-li front. Tant de bo els liquidadors un dia poguessin entendre que el paradís, com diu Borges, és una biblioteca. Potser no ho entendran mai, potser un dia seran molts i potser ens passaran per sobre. Si és així, com va dir Stevenson, només espero que a mi em trobin dormint el son etern dels pirates, a prop de la tomba on es podreixen ells i els seus somnis.

Barcelona, Abril 2019

En Barcelona, cerca de la tumba donde se pudren los piratas y los sueños

Vivo en el libro y del libro. Y no tanto porque en casa comamos de lo que dan los libros, sino porque gracias a estos he viajado y conocido lugares en los que nunca estuve y compartido mesa con gente que nunca fue. He vivido conflictos que jamás me hubiera planteado y he visto cómo se resolvían de maneras que no podía ni imaginar. Puedo asegurar que he viajado en el Pequod y que fuí uno de los felices pocos del rey Enrique en la batalla de Agincourt. Y todo gracias a que alguien dejó libros a mi alcance sin decirme qué debía leer o cómo debía leer. Eso hizo que los límites de mi vida se ampliaran y, a su vez, aun no sé muy bien cómo, yo mismo me puse a escribir. Y así vivo y de esto vivo. Quizás por eso, tuve un ataque de pánico cuando a mediados del mes de abril en Barcelona, en una escuela cercana a mi casa, algunas maestras (con la ayuda de una asociación y de la comisión de género de la escuela), orgullosamente, sacaron de la biblioteca un 30% de libros porque consideraban que eran sexistas. Ya sé que la censura ha existido siempre, ya sé que algunas de las grandes bibliotecas del mundo han desaparecido a causa de accidentes, de conflictos y de obsesiones malsanas (la Biblioteca Nacional de Bagdad en el 2003 y la Biblioteca de la Academia de las Ciencias de Egipto en 2011 sin ir más lejos). Pero esta vez los protagonistas de la ignominia eran personas cercanas que, desde la indigencia cultural y literaria absoluta, pretendían proteger a sus hijos. Así lo aseguraron una y otra vez en los medios de comunicación: su biblioteca no era igualitaria y, por lo tanto, habían decidido que respondiera a la perspectiva de género actual. Y así creyeron oportuno liquidar algunos clásicos, entre ellos Caperucita Roja.

Creo firmemente que los liquidadores de libros los que hablo, llevados por una corrección política extrema y ridícula, confundieron los libros con la vida. A ellos lo que no les gusta es la vida, aunque no sepan expresarlo, pero incapaces e impotentes para cambiar roles, costumbre y maneras, decidieron liquidar libros. Y lo hicieron porque

tampoco saben que la lectura no es un acto pasivo, que ante un libro uno se posiciona, que un libro es la posibilidad de pensar, debatir, opinar, contraponer y crecer. Lectura crítica, simbolismo o valor totémico probablemente sean conceptos que no han oído nunca o bien no han entendido, del mismo modo que no entendieron Caperucita roja ni en una de sus versiones más edulcoradas. Incomprendiblemente tampoco se dieron cuenta de que cuando se mata un clásico, que en principio es eterno, se abren las puertas del infierno. Que se preparen Ungerer, Sendak, Roald Dahl, Barrie, Collodi, Twain... Preparémonos todos, lectores y autores.

Los que vivimos en y del libro tenemos el deber de luchar contra los liquidadores de libros, ya tengan forma de padres, de maestras o de supuestos especialistas vaciadores de bibliotecas. Claramente son un peligro que nos acerca al Fahrenheit de Bradbury, donde los libros se prohíben sobre todo para que nadie se sienta molesto y la sociedad pueda vivir sin conflictos, aunque sea de una manera más pobre, más triste, más inculta y oscura. Quizás, con suerte, los liquidadores de hoy, amparados en la bandera de lo correcto, permitirán que los niños puedan acceder a libros insulsos y vacuos que les digan qué pensar y qué sentir, que emociones deben experimentar, cuándo y cómo. Un horror parecido a la nada.

Por mi parte, como autor y lector, no voy a desperdiciar ninguna posibilidad de defender las bibliotecas ni de señalar la indigencia cultural y enfrentarme a ella. Ojalá los liquidadores un día pudieran entender que el paraíso, por muy perdido que esté, es un biblioteca --Borges dixit--. Puede que nunca lo entiendan, puede que un día sean muchos y puede que un día ganen. Si es así, como dijo Stevenson, solo espero que a mí me encuentren durmiendo el sueño eterno con los piratas, junto a la tumba donde se pudren ellos y sus sueños.

Barcelona, abril 2019

foto: Toni Catany

Josep Piera

Cançó a l'espera de música

Toca'm, amor, la porta.
Com el vidre tremola un instant
quan el vent acarona l'arbreda,
així t'espere, jo, paraula oferta, goig.
Toca'm la porta, amor.
No t'espanten els lladrucs de la por.
Jo t'espere
com només ho saps tu..., em pense.

Mai no és llarga l'espera, ni és silenci,
si tu has de venir, amor meu, a cercar
me.

Vindràs, amor, a veure'm?
Una altra volta almenys, una només
si vols, una carícia,
una paraula, veure't,
sentir-te respirar al meu costat
com un foc. Somriure amb tu, escoltar
el desig arrugant els llençols del silenci,
dintre la música del temps,
l'harmonia dels núvols al fons de la
finestra,
els teus llavis, amor, els teus llavis,
una font, una sénia, una fira de goig.
I les mans
i cançons i deler i un contacte de roba,
perfum lleuger que desperta,
un ventijol d'estiu, només, a penes
si un preludi d'inici al tacte de les pells.

Bé saps tu com t'estime, amor amic
amat,
criatura del somni, dolcíssima ficció.

La ment, atenta tota per sentir-te
a la vora, escoltar els teus mots,
espill precios d'estima.

Toca'm, amor, la porta. Toca'm.
Tot el gaudi del món t'espere entre els
meus braços.
Vine.
A l'hora, dia, instant o vida que em
demanes.
Potser no saps, amor,
amb quina urgència et faig aquesta
crida.
T'espere.
Toca'm.
Vine.
Abraça'm.

Canción a la espera de música

Traducción de Marc Granell

Llama, amor, a mi puerta.
Como el cristal tiembla un instante
cuando el viento acaricia la arboleda,
así te espero, yo, ofrecida palabra, gozo.
Llama a mi puerta, amor.
No te asusten los ladridos del miedo.
Yo te espero
como sólo tú sabes..., me imagino.
Nunca es larga la espera, ni es silencio,
si tú has de venir, amor mío, a buscarme.

¿Vendrás, amor, a verme?
Una vez más al menos, tan sólo una
siquieres, una caricia,
una palabra, verte,
sentirte respirar a mi lado
como un fuego. Sonreír contigo, escuchar
el deseo arrugando las sábanas del
silencio,
dentro de la música del tiempo,
la armonía de las nubes al fondo de la
ventana,
tus labios, amor, tus labios,
una fuente, una noria, una feria de gozo.
Y las manos
y canciones y pasión y un contacto de
ropa,
ligero perfume que despierta,
una ventolina de verano, tan sólo, apenas
si un preludio de inicio al tacto de las
pieles.

Bien sabes tú cómo te quiero, amor
amigo amado,
criatura del sueño, dulcísima ficción.

La mente atenta toda para sentirte
al lado, escuchar tus palabras,
precioso espejo del amor.

Llama, amor, a mi puerta. Llámame.
Todo el goce del mundo te espera entre
mis brazos.
Ven.
A la hora, día, instante o vida que me
pidas.
Tal vez no sabes, amor,
con qué urgencia te hago esta llamada.
Te espero.
Llámame.
Ven.
Abrázame.

Josep Piera

Autor d'una extensa obra en poesia i en prosa, ha rebut importants premis literaris. La seva obra poètica, traduïda a diverses llengües, apareix reunida a *Poesia Completa 1971-2018* (Institució Alfons el Magnànim, 2018) i en antologies de poesia catalana del segle XX. Ha publicat relats, dietaris, llibres de viatge i memòries, així com assajos literaris i articles de premsa, entre els quals destaquen les memòries *Puta postguerra* (Edicions 62, 2007), la biografia *Jo sóc aquest que em dic Ausiàs March* (Edicions 62, 2001), l'assaig *El paradís de les paraules* (Edicions 62, 1995) i *El llibre daurat. La història de la paella com no s'ha contat mai* (Pòrtic, 2018). Ha participat en diferents projectes de poesia i música.

Josep Piera

Autor de una extensa obra en poesía y en prosa, ha recibido importantes premios literarios. Su obra poética, traducida a varios idiomas, aparece reunida en *Poesía Completa 1971-2018* (Institució Alfons el Magnànim, 2018) y en antologías de poesía catalana del siglo XX. Ha publicado relatos, dietarios, libros de viaje y memorias, así como ensayos literarios y artículos de prensa, entre los que destacan las memorias *Puta postguerra* (Ediciones 62, 2007), una biografía sobre Ausiàs March, el ensayo *El paraíso de las palabras* (Ediciones 62, 1995) [El paraíso de las palabras] y *El llibre daurat. La historia de la paella como nunca se ha contado mai* (Pòrtic, 2018) [El libro dorado. La historia de la paella como nunca se ha contado]. Ha participado en varios proyectos de poesía y música.

foto: Leopoldo Pomés

Julià Guillamón

Julià Guillamón
Ha publicat *Jamás me verá nadie en un ring* (Comanegra, 2014), retrat del naixement de la cultura de masses a la Barcelona dels anys trenta a propòsit d'un boxejador boig; *Travessar la riera* (Comanegra, 2017), sobre l'experiència de sortir del coma; *El barri de la Plata* (L'Avenç, 2018), novel·la sobre la identitat, el perdó, l'anarquisme, el toreig i la Barcelona postindustrial, i *La ciudad interrompida* (La Magrana, 2001), crònica sobre la transformació de Barcelona entre la contracultura dels setanta i els Jocs Olímpics de 1992 amb un apèndix fins a l'actualitat. Comissari d'exposicions, «Literatures de lexili» es va presentar al Centro Cultural Recoleta el 2005 i va donar lloc al catàleg *Literaturas del exilio-Buenos Aires integrat a El dia revolt* (Empúries, 2008), que reuneix reportatges dels fills de l'exili de 1939.

Julià Guillamón
Ha publicado en castellano *Jamás me verá nadie en un ring* (Comanegra, 2014), retrato del nacimiento de la cultura de masas en la Barcelona de los años treinta a propósito de un boxeador loco; *Cruzar la riera* (Comanegra, 2017), sobre la experiencia de salir del coma; *El barrio de la Plata* (L'Avenç, 2018), novela sobre la identidad, el perdón, el anarquismo, el toreo y la Barcelona postindustrial, y *La Ciudad interrumpida* (Anagrama, 2019), crónica sobre la transformación de Barcelona entre la contracultura de los setenta y los Juegos Olímpicos de 1992 con un apéndice hasta la actualidad. Comisario de exposiciones, «Literaturas del exilio» se presentó en el Centro Cultural Recoleta en 2005 y dio lugar al catálogo *Literaturas del exilio-Buenos Aires integrado en El dia revolt* (Empúries, 2008) [El día agitado], que reúne reportajes de los hijos del exilio de 1939.

Un experimento para Ayesha. La fàbrica de fred (La fàbrica de frío) fue mi primer libro de creación, publicado en catalán, por la editorial Empúries, en 1991. Siempre pensé en retomar la historia. En el verano de 2016 decidí empezar a traducir los textos -cuarenta breves relatos fantásticos- al castellano. Al empezar la traducción me trasladé mentalmente a los años ochenta, cuando lo escribía. El resultado fue un libro en catalán, *El rellotge verd* (El reloj verde), una biografía novelada de aquellos años que tiene en La fàbrica de fred su hilo de Ariadna. Está previsto que se publique en 2021.

Entretanto, en diciembre de 2018, retomé La fàbrica de fred y empecé a reescribirlo en catalán. La prosa experimental de los años ochenta se convirtió en una prosa simple y transparente. El texto cambio tanto, que se convirtió en un nuevo libro: La fábrica de gel (La fábrica de hielo). Galaxia Gutenberg lo editará en enero de 2020. Catalán, castellano, prosa experimental, prosa transparente, biografía novelada, forman una tela de araña textual.

«Una gruta concebida por Marcel Brion», el texto que publica hoy Ayesha es la versión castellana del primer texto de La fábrica de fred. La traducción es de 2016 sobre un texto de 1986. Mientras que «Una gruta concebuda per Marcel Brion», en catalán, es el primero de la nueva versión, de 2019. Me ha parecido más interesante este juego, que limitarme a traducir al castellano un escrito cualquiera. Los dos son textos originales y se necesitan el uno al otro. Gracias por esta oportunidad.

Una gruta concebida per Marcel Brion

Les parets respiren. Una gàrgola, la il·lustració miniada d'un Beatus, prenen vida inesperadament en el mateix moment que s'inicia l'estranx batec tel·lúric. Es llencen a una cursa desenfrenada i agònica per corredors foscos on s'amunteguen els objectes més inesperats. Sedes púrpura, ribetejades d'or: el capot d'un bisbe o el vestit d'un torero. La gorra de plat d'un marinier de l'Andrea Doria amb incrustacions vegetals, submarines. Sarcòfags d'una civilització perduda, i paradoxalment present, de dofins antropòfags. Els esborrany esgrogueïts d'una nova enginyeria funerària nascuda en la pantalla d'un processador infernal.

A terra, en un desordre estudiat, els viatgers descobreixen llibres prohibits. Un manuscrit de l'Agència General del Suicidi de Jacques Rigaud, datat a Londres i cal·ligrafiat en lletra gòtica per Aleister Crowley. Un exemplar del Concili d'Amor d'Oscar Panizza, imprès al Vaticà, amb el segell del Papa Borja. Un gos cec, platejat, un camaleó violat i una figura bípeda amb cap de boc s'afegeixen a la comitiva. És un ramat demencial que prové de les ramificacions inabastables del soterrani, d'on arriba també la remor d'aigües podrides que formen remolins abissals, en sentit oposat a la rotació del Planeta.

Els viatgers ignoren en quin hemisferi es troba la gruta, ignoren si existeixen els hemisferis, si existeix la cova que els engoleix amb una voracitat animal, si el laberint té fi, si la fi és la mort. A les parets i al sostre de la gruta es projecten imatges: la platja i el mar pla, una dona amb els pits durs amb la mirada perduda en una ampolla d'aigua mineral.

Un home apareix al fons del passadís i atura la projecció. Té un rostre inexpressiu. Sembla com si no tingués pupil·les. Es mira fixament els viatgers amb uns ulls cecs, grocs, com ametlles toves. Els viatgers toquen la paret amb la punta dels dits, com quan eren petits, jugaven al carrer i posaven la mà a la paret per salvar-se. De seguida, el marc que envolta la figura es desintegra, va caient el vernís que el recobreix, la fusta es trenca, corcada. Al guardià se li esquerda la cara, les genives s'estoven, les dents li cauen i, abans de tocar a terra, han desaparegut. La mandíbula es desencaixa, a la paret sobre un gran esvoranc, el túnel sencer gira i gira i engoleix els viatgers, els llibres i els monstres cap al xuclador de les coses que mai no han existit.

Una gruta imaginada per Marcel Brion

La pared respira. Una gárgola, la ilustración miniada de un Beato cobran vida inesperadamente, cuando arranca el palpito telúrico. Se lanzan a una carrera agónica y desenfrenada por corredores sombríos en los que se amontonan los objetos más inesperados. Sedas púrpura, ribeteadas de oro: el manto de un obispo o un traje de luces. La gorra de plato de un marinero del Andrea Doria con incrustaciones vegetales submarinas. Sarcófagos de civilizaciones perdidas, paradójicamente presentes, de delfines antropófagos. Bocetos amarillentos de una nueva ingeniería funeraria nacida en la pantalla de un procesador infernal. Por tierra, en perfecto desorden, libros proscritos: una copia de la Agencia General del Suicidio de Jacques Rigaud, caligrafiada en letra gótica por Aleister Crowley, en una quimérica versión fechada en Londres. Un ejemplar del Concilio de amor de Oscar Panizza, salido de las imprentas vaticanas con sello del papa Borgia. La comitiva se incrementa con una zoología demencial: un perro ciego, plateado, un camaleón violeta y una figura bípeda con cabeza de chivo, procedentes de las ramificaciones inabarcables del subterráneo, de donde proviene también un murmullo fétido de aguas podridas que forman vórtices abismales en dirección contraria a la de la rotación del planeta. Los viajeros ignoran en qué hemisferio se encuentra la gruta, ignoran la existencia de los hemisferios, si existe la cova que los engulle con voracidad animal, si el laberinto tiene fin, si su fin es la muerte. Duden de la realidad de las imágenes que se proyectan en techos y bóvedas: la playa y el mar calmo, las casetas de los bañistas, la mujer de los senos duros con la mirada perdida en una botella de agua mineral. Al fondo del pasadizo aparece la figura de un hombre y cesan las imágenes. Su rostro es inexpressivo. Ojos sin pupilas, como almendras que miran fijamente a las bestias, detenidas frente al muro, con resuello animal. Después, el marco que rodea la figura empieza a desintegrarse, se arranca el barniz que lo cubría, caen al suelo astillas de madera mechadas de carcoma. Los dientes del guardián se agrietan, caen del cuadro, pero desaparecen antes de llegar al suelo. La mandíbula se desencaja, en la pared se abre un gran boquete y el túnel entero inicia una rotación que lo proyecta, con sus pobladores, a una inexistencia infinita.

Raül Garrigasait

foto: Helena Lamuela

Ramon Llull, la tensió originària

Quan els escriptors catalans mirem enrere, cap als orígens de les nostres lletres, veiem una figura única, d'una envergadura aclaparadora, que sembla sorgida del no-res. Al segle XIII, el filòsof Ramon Llull, nascut a Mallorca, sense proposar-se fundar cap literatura, va crear una obra fundacional, situada inestablement entre la teologia, la poesia i la narrativa, que encara avui ens turmenta amb el seu exemple.

La pulsión más conocida de Llull es la que el porta a la construcción teológica. L'escriptor va inventar un sistema filosòfic propi, l'Art: un conjunt de procediments combinatoris que indiquen el lloc precís que ocupa cada cosa en la jerarquia de l'ésser, des de les pedres més humils fins a l'entitat més elevada de totes. Per a Llull el món és una rigorosa estructura especular en què les realitats més baixes reflecteixen les més altes i les més altes donen sentit a les més baixes. Un filòsof pot retirar-se a viure a un bosc per descobrir Déu en els arbres, les fonts i els ocells; els metalls incorruptibles signifiquen els cossos ressuscitats en glòria; el llenguatge silencios dels nostres somnis exemplifica les paraules desencarnades que es diuen els àngels. El grau de precisió d'aquests emmirallaments arriba a extrems al-lucinatòris. En totes les coses del món hi ha una forma activa, una matèria passiva i un acte que les uneix, i aquesta triada és una imatge del magne regirar-se i remirar-se que té lloc dins el Déu trinitari. En la visió lul·liana, l'univers és ple de trinitats que són còpules d'enamorat i estimat en un amor que no queda mai satisfet. Al capdamunt de la construcció hi ha el creador amb les seves raons divines o virtuts essencials o dignitats.

Aquests principis eterns són la base de tot, perquè en la creació del món «cascuna de les divines raons hi posà sa semblança».

L'Art també és una màquina de generar frases. Ho confirma l'extensió inversa de l'obra lul·liana, amb

els seus centenars de llibres, els seus milers de pàgines, les seves quatre llengües —català, occità, llatí, àrab—. Hi ha una part mecànica, mecanicista i tot, en la producció del savi. Llull defensava que les paraules no són belles primordialment per la seva sonoritat, sinó pel valor de l'ésser que signifiquen. Com més elevada és la posició que ocupa un concepte en l'escala ontològica, més bella és la paraula que l'expressa. Flor és una paraula més bonica que pedra, cérvol ho és més que rosa, home ho és més que vaca, àngel ho és més que home, i Déu és la paraula més bella de totes. El discurs més esplendorós seria una repetició infinita de la paraula Déu, omplint totes les converses humanes i tots els manuscrits del món en tots els idiomes.

Però la teoria lul·liana del llenguatge està carregada d'ambivalència i el pot conduir a llocs molt diferents. La seva literatura és plena d'exemples que contenen històries concentrades i plenes d'escenes estranyes: llops que devoren pastores devotes, serps que s'apoderen de palaus, ciutats desolades per la pesta o la guerra. En el seu llibre de teoria lingüística, la Retòrica nova, hi trobem una anciana que, si sabés on vivia Déu, voldria netejar-li la casa, rentar-li els plats, cuinar-li, fer-li el llit i rentar-li els peus amb aigua calenta: la ingenuïtat del personatge és irreconciliable amb la visió teològica del llenguatge, però té una cosa més valuosa, la força desestabilitzadora de la caritat. És a través de les esquerdes de la teoria que fulgura la veritable bellesa.

L'estructura eixuta de l'Art, on tot és ple del sentit que li correspon perquè tot rep la llum de l'Absolut, és com una catedral gòtica de l'enteniment, i Llull la sotraga amb els tremolars de l'amor i el sobre amor. En l'home hi ha discordància entre l'amor i la saviesa, perquè sabem allò que no estimem, o estimem allò que no sabem, o sabem allò que l'amor no voldria que sabéssim. De l'aspiració d'acostar-se a Déu, que seria ell mateix la concordança entre saviesa i amor, en sorgeix aquesta fricció

Raül Garrigasait

Escriptor, traductor i editor, és llicenciat en Filologia Clàssica i es va doctorar amb una tesi sobre la presència de la tragèdia grega en les cultures alemanya i catalana. Ha publicat *El gos cosmopolita i dos espècimens més* (Acontravent, 2011), un assaig a mig camí entre la reflexió filosòfica i la narrativa, la novel·la *Els estranys* (Edicions de 1984, 2017), guardonada amb diversos premis, i *El fugitiu que no se'n va. Santiago Rusiñol i la modernitat* (Edicions de 1984, 2018). Ha traduït Plató, Goethe, Papadiamandis, Joseph Roth i Peter Sloterdijk, entre d'altres. La seva obra, tensa i original, gira al voltant dels ídols de la modernitat.

Raül Garrigasait

Escriptor, traductor y editor, es licenciado en Filología Clásica y se doctoró con una tesis sobre la presencia de la tragedia griega en las culturas alemana y catalana. Ha publicado *El gos cosmopolita i dos espécimen más* (Acontravent, 2011) [El perro cosmopolita y dos especímenes más], un ensayo a medio camino entre la reflexión filosófica y la narrativa, la novela *Els estranys* (Ediciones de 1984, 2017) [Los extraños], galardonada con varios premios, y *El fugitiu que no se'n va. Santiago Rusiñol i la modernitat* (Ediciones de 1984, 2018) [El fugitivo que no se va. Santiago Rusiñol y la modernidad]. Ha traducido a Platón, Goethe y Peter Sloterdijk, entre otros. Su obra, tensa y original, gira alrededor de los ídolos de la modernidad.

entre l'amor i l'intel·lecte humans: «Co que la saviea no pot saber, l'amor ho pot amar per llum de fe.» La literatura de Llull va de la saviesa a l'amor i de l'amor a la saviesa, de l'ordre de les raons necessàries a la caritat que les fa innecessàries, de la combinatòria rigorosa i glacial als exemples irreductiblement concrets: és una literatura de contrapesos, escrita per algú que no pot sostener la discordància entre l'enteniment i la caritat però tampoc no pot fer-los concordar, una literatura sempre anhelosa d'arribar a aquell lloc inaccessible que és l'abolició dels contraris, que seria la salvació i seria la mort.

¿Quants escriptors d'avui tenim aquest sentit de la tensió? ¿Quants sentim alhora aquesta passió per l'ordre i aquesta necessitat de desbordar-lo? Llull ens contempla des de molt amunt, imponent, incitador.

Barcelona, abril del 2019

Ramon Llull, la tensió originaria

Cuando los escritores catalanes miramos atrás, hacia los orígenes de nuestras letras, vemos una figura única, de una envergadura abrumadora, que parece surgida de la nada. En el siglo XIII, el filósofo Ramon Llull, nacido en Mallorca, sin proponerse fundar ninguna literatura, creó una obra fundacional, situada inestablemente entre la teología, la poesía y la narrativa, que aún hoy nos atormenta con su ejemplo.

La pulsión más conocida de Llull es la que le lleva a la construcción teológica. El escritor inventó un sistema filosófico propio, el Arte: un conjunto de procedimientos combinatorios que indican el lugar preciso que ocupa cada cosa en la jerarquía del ser, desde las piedras más humildes hasta la entidad más elevada de todas. Para Llull el mundo es una rigurosa estructura specular en que las realidades más bajas reflejan las más altas y las más altas dan sentido a las más bajas. Un filósofo puede retirarse a vivir a un bosque para descubrir a Dios en los árboles, las fuentes y los pájaros; los metales incorruptibles significan los cuerpos resucitados en gloria; el lenguaje silencioso de nuestros sueños ejemplifica las palabras desencarnadas que se dicen los ángeles. El grado de precisión de estos reflejos llega a extremos alucinatórios. En todas las cosas del mundo hay una forma activa, una materia pasiva y un acto que las une, y esta tríada es una imagen del magno revolverse y remirarse que tiene lugar dentro del Dios trinitario. En la visión luliana, el universo está lleno de trinidads que son cúpulas de amante y amado en un amor que no se satisface nunca. En lo alto de la construcción está el creador con sus razones divinas o virtudes esenciales o dignidades. Estos principios eternos son la base de todo, porque en la creación del mundo «cada una de las divinas razones puso su semejanza».

El Arte también es una máquina de generar frases. Lo confirma la extensión inverosímil de la obra luliana, con sus cientos de libros, sus miles de páginas, sus cuatro lenguas —catalán, occitano, latín, árabe—. Hay una parte mecánica, incluso mecánica, en la producción del sabio. Llull defendía que las palabras no son bellas primordialmente por su sonoridad, sino por el valor del ser que significan. Cuanto más elevada es la posición que ocupa un concepto en la escala ontológica, más bella es la palabra que lo expresa. Flor es una palabra más bonita que piedra, venado lo es más que vaca, ángel lo es más que hombre, y Dios es la palabra más

bella de todas. El discurso más esplendoroso sería una repetición infinita de la palabra Dios, llenando todas las conversaciones humanas y todos los manuscritos del mundo en todos los idiomas.

Pero la teoría luliana del lenguaje está cargada de ambivalencia y le puede conducir a lugares muy diferentes. Su literatura está llena de ejemplos que cuentan historias concentradas y llenas de escenas extrañas: lobos que devoran a pastoras devotas, serpientes que se apoderan de palacios, ciudades desoladas por la peste o la guerra. En su libro de teoría lingüística, la Retórica nueva, encontramos a una anciana que, si supiera donde vive Dios, le gustaría limpiarle la casa, lavarle los platos, cocinarle, hacerle la cama y lavarle los pies con agua caliente: la ingenuidad del personaje es irreconciliable con la visión teológica del lenguaje, pero tiene algo más valioso, la fuerza desestabilizadora de la caridad. Es a través de las grietas de la teoría que fulgura la verdadera belleza.

La estructura desnuda del Arte, donde todo está lleno del sentido que le corresponde porque todo recibe la luz del Absoluto, es como una catedral gótica del entendimiento, y Llull la sacude con los temblores del amor y el sobreamor. En el hombre hay discordancia entre el amor y la sabiduría, porque sabemos lo que no queremos, o queremos lo que no sabemos, o sabemos lo que el amor no querría que supiéramos. De la aspiración de acercarse a Dios, que sería en sí mismo la concordancia entre sabiduría y amor, surge esta fricción entre el amor y el intelecto humanos: «Lo que la sabiduría no puede saber, el amor lo puede amar por luz de fe.» La literatura de Llull va de la sabiduría al amor y del amor a la sabiduría, del orden de las razones necesarias a la caridad que las hace innecesarias, de la combinatoria rigurosa y glacial a los ejemplos irreductiblemente concretos: es una literatura de contrapesos, escrita por alguien que no puede sostener la discordancia entre el entendimiento y la caridad pero tampoco puede hacerlos concordar, una literatura siempre anhelante de llegar a ese lugar inaccesible que es la abolición de los contrarios, que sería la salvación y sería la muerte.

¿Cuántos escritores de hoy tenemos este sentido de la tensión? ¿Cuántos sentimos a la vez esta pasión por el orden y esta necesidad de desbordarlo? Llull nos contempla desde muy arriba, imponente, incitador.

Barcelona, abril de 2019

Traducción de Laura Baena

Maria Carme Roca

El pedestal

No vaig ser prou conscient que era un esclau fins al dia que l'amo va matar el meu pare i a mi em va malvendre a un mercader. Llavors jo només tenia vuit anys i no havia vist el món per un forat. El meu entorn es limitava a l'esplèndida *domus* de Bàrcino on havia nascut i als llocs propers d'aquella ciutat que feia poc havia reforçat la seva muralla per impedir els atacs dels pobles del nord.

—Se t'escorraran les rialles de la cara, malparit —em va etzivar fastiguejat pel meu caràcter alegre, feliç. Aquell dia de dol la seva sentència es va complir. Els ulls li brillaven d'odi i jo no en comprenia el motiu.

En un parell de setmanes, la sort del meu pare i la meva va canviar. Acabava de morir Emilià Prudenci Clemens, el pare del botxí que embrutava el seu nom, perquè es deien igual. El noble Emilià era un home bonhomíos que repartia afecte a tots els que vivíem sota el seu sostre. No amagava l'estima i confiança que sentia pel meu pare. I de rebot per mi, que creixia sense mare ja que ella va morir quan em va infantar.

—«Seràs un home lliure, Apol·loni» —li va dir pocs dies abans que el seu cor s'aturés de manera sobtada. I no tinc cap dubte que hauria acomplert la seva paraula.

Però el fill, l'hhereu, l'únic que tenien els nobles senyors, Emilià i Justina, va tornar després d'anys d'haver estat fora —amb prou feines n'havien tingut notícies— a recuperar el que considerava seu. De seguida mostrà un tarannà molt diferent del dels seus progenitors. Domina Justina va vessar llàgrimes amargues que no tenien res a veure amb haver perdut l'espòs estimat.

D'un dia a l'altre, se'm van acabar les corredisses pel *peristylum*, el bell pati porticat per on entrava la llum i el vent que tant m'agradava entomar. Ja no podria jugar al viridarium, el jardí que tenia un tresor preuat per a mi: un petit estany.

També treballava, és clar, petites tasques i encàrrecs a l'abast d'un nen, però que jo reaixitzava com un

joc més, com a part de l'engranatge que feia rutllar la «meva» llar.

Abans que el botxí arribés, se'm permetia voltar per les estances, algunes d'elles pavimentades amb mosaics policroms i amb les parets pintades al fresc imitant sòcols de marbre. Fins i tot, tenia accés a les termes privades on tant m'agradava xipollejar. Però Emilià fill, m'ho va prohibir.

—Com goses, mocós? Els esclaus no hi podeu entrar!

Esclau? Mai ningú no se m'havia adreçat així; jo era en Fèlix.

Tothom es va veure afectat per la presència del nouvingut, però el pare i jo molt més. La visita d'un client va desencadenar la tragèdia. L'home es va queixar a Emilià fill, que aquell no era el tracte que havia acordat amb el seu pare. Van discutir, no es van posar d'acord. Que el client demanés la presència del meu, de pare, ja que havia estat testimoni del tracte, el va enfurismar. Quan el client va haver marxat, l'increpà rabiós. Dels insults va passar als cops. Els crits de l'amo van fer que m'hi acostés. Vaig contemplar, impotent, com el pare, astorat, no es podia defensar. Emilià l'empentà, el va fer caure i agafant-lo fort per les espalles, colpejà repetidament el seu cap contra un dels pedestals que adornaven el viridarium. Domina Justina em va haver d'apartar, m'hauria mort a mi també. Després, de res van servir les seves súpliques perquè no em vengués.

Que volia la casa neta d'escarabats, va dir.

La veu, però, va córrer per Bàrcino i l'atzar, el fat o aquell déu dels cristians, que cada vegada agafava més consistència, es van apiadar de mi. D'amagat del fill, domina Justina em va ajudar. Tot fent tractes amb el mercader aconseguí que se'm quedés una bona amiga seva, la mare de Teràsia amb qui Meropi Ponç Anici Pauli (futur Sant Paulí de Nola (353?-431), anys més tard es va casar.

Vaig estar uns quants anys a bon recer, aixoplugat en el si d'aquella família que de seguida em va fer saber que quan tingués l'edat suficient, seria lliure, ja que aquella era la voluntat del noble Emilià.

Maria Carme Roca

Llicenciada en Filosofia i Lletres i en Filologia Catalana, les seves obres es dirigeixen al públic infantil i juvenil però també a l'adult. Entre d'altres, ha publicat el conte infantil *Los calcetines del ogro* (Loqueleo, 2018) i les novel·les històriques *La moneda perdida* (Edebé, 2010), *El monestir proscrit* (Columna, 2008), Bàrcino (Columna, 2009) i *La noia del club* (Bromera, 2017). Ha obtingut diversos premis literaris de literatura infantil per llibres com *Katalepsis* (La Galera, 2013) o *Selfies al cementiri* (Barcanova, 2017) i de novel·la *Intrigues de palau* (Columna, 2006), *A punt d'estrena* (Columna, 2016) i *El far* (Columna, 2018). Properament publicarà la novel·la infantil *Cinc estrelles* (Viena, 2019).

Maria Carme Roca

Licenciada en Filosofía y Letras y en Filología Catalana, sus obras se dirigen tanto al público adulto como al infantil y juvenil. Entre otras obras, ha publicado el cuento infantil *Los calcetines del ogro* (Loqueleo, 2018), las novelas históricas *La moneda perdida* (Edebé, 2010), *El monestir proscrit* (Columna, 2008) [El monasterio proscrito], Bárbaro (Ediciones B, 2010) y *La noia del club* (Bromera, 2017) [La chica del club]. Ha obtenido premios de literatura infantil por libros como *Katalepsis* (La Galera, 2013) o *Selfies al cementiri* (Barcanova, 2017) [Selfis en el cementerio] y de novela por *Intrigues de palau* (Columna, 2006) [*Intrigas de palacio*, Martínez Roca, 2008], *A punt d'estrena* (Columna, 2016) [A punto de estreno] y *El far* (Columna, 2018) [El faro]. En breve publicará *Cinc estrelles* (Viena, 2019) [Cinco estrellas].

Però a mi, em mortificava el desig de venjança. Van haver de passar moltes llunes fins que vaig concebre un pla: el meu pare «tornaria» a la domus.

Tenia setze anys quan vaig fer un encàrrec a un amic meu escultor, que també era un esclau: la construcció d'un pedestal que seria buit per dins i a on jo ficaria els ossos del pare, que havia estat enterrat en una via sepulcral secundària allunyada de la muralla, on descansaven les despulles de persones de baixa condició. Damunt del pedestal hi reposaria un bust que tindria la cara del meu pare. Només havia de fer copiar la forma i abillament d'un dels que decoraven el viridarium, un avantpassat, i fer el canvi.

Va ser molt més fàcil del que em pensava. Hi feia que jo coneixia bé la domus i els seus accessos, un d'ells era a través d'una porta que comunicava amb una de les tabernae que la voltaven.

El desassossec del meu esperit es va calmar.

I vaig poder partir de Barcino, necessitava distanciar-me'n. Em vaig instal·lar a Tàrraco on em dedico amb èxit al conreu de les ostras amb l'objectiu de millorar la seva qualitat ja que les més bones són les de Bàrcino. Em vaig casar i he tingut dos fills. I sí, fent honor al meu nom, sóc feliç.

Però després de vint-i-cinc anys coincidint amb el regnat de Teodosi, he tornat a la colònia, tant per visitar la domus com per reiterar l'agraïment a la família que em va acollir. No havia d'haver permès que passés tant de temps.

Només de travessar el portal de mar i anar-me endinsant pels carrers de Bàrcino que m'he topat amb la intensa activitat productiva de la ciutat i amb les fortors olfactives que la caracteritzen, des de la de les sardines i el garum fins al de l'orina.

Quin goig retrobar-me amb la família de Teràsia! Quin honor conèixer el seu espòs,

Meropi Ponç Anici Paulí amb qui he pogut conversar llargament. Ell sabia de mi perquè Teràsia n'hi havia parlat de quan vaig estar acollit a casa seva. De seguida ha sorgit la complicitat malgrat la diferència de classes. He sabut que fa uns tres anys que s'ha convertit al cristianisme influït, segurament, per Teràsia.

-He vingut a Bàrcino per ella, confío que estar amb la família l'ajudi a superar la pèrdua del nostre fill.

Hem parlat de pèrdues, algunes de molt sentides, com la de domina Justina, d'altres de molt reconfortants, com la d'Emilià fill.

I de Bàrcino, dels seus canvis urbanístics i, sí, també de la domus.

Només he hagut d'insinuar el meu desig d'anar-hi que tot seguit m'hi ha acompañat. La seva presència és benvinguda a tot arreu. Amb humilitat m'ha confiat que li demanen que accepti el càrec de prevere. Però quan ens han convidat a passar dins la domus, ja no ha volgut continuar parlant d'ell, ha cospat que per a mi era un moment important.

-Si vols, et deixo sol...

-No, si us plau, fes-me costat.

I allà, al viridarium, on m'he sentit transportat a un temps que ja no em pertany, he contemplat la presència silent del meu pare a qui tinc en un pedestal.

Benvinguda a tot arreu. Amb humilitat m'ha confiat que li demanen que accepti el càrec de prevere. Però quan ens han convidat a passar dins la domus, ja no ha volgut continuar parlant d'ell, ha cospat que per a mi era un moment important.

-Si vols, et deixo sol...

-No, si us plau, fes-me costat. I allà, al viridarium, on m'he sentit transportat a un temps que ja no em pertany, he contemplat la presència silent del meu pare a qui tinc en un pedestal.

El pedestal

No fui consciente de que yo era un esclavo hasta que el amo mató a mi padre y a mí me vendió a un mercader. Entonces yo tenía ocho años y apenas sabía nada del mundo. Mi entorno se limitaba a la espléndida domus de Barcino donde había nacido y a los sitios cercanos de aquella ciudad que recientemente había reforzado su muralla para impedir los ataques de los pueblos del norte.

-¡Se te borrará esa sonrisa de la cara, malnacido! -me gritó, fastidiado por mi carácter alegre, feliz.

Aquel día de duelo su sentencia se cumplió. Los ojos le brillaban de odio y yo no comprendía el motivo.

En un par de semanas, la suerte de mi padre y la mía cambiaron. Acababa de morir Emiliano Prudencio Clemens, el padre del verdugo que ensuciaba su nombre, ya que se llamaban igual. El noble Emiliano era un hombre bondadoso que repartía afecto a todos los que vivíamos bajo su techo. No escondía el aprecio y confianza que sentía por mi padre, y en consecuencia por mí, que crecía sin madre, ya que ella murió al darmel a luz.

-Serás un hombre libre, Apolonio -le dijo pocos días antes que su corazón dejase de latir. Y no tengo ninguna duda de que habría cumplido su palabra.

Pero el hijo, el heredero de los nobles señores, Emiliano y Justina, al cabo de años de estar ausente -apenas habían recibido noticias suyas-, regresó a recuperar lo que consideraba suyo. Enseguida mostró un talante muy distinto al de sus progenitores. Domina Justina vertió lágrimas amargas que no tenían nada que ver con el hecho de haber perdido a su querido esposo.

Se me acabaron los correteos por el peristylum, el bello patio porticado por donde entraba la luz y el viento. Ya no podría jugar en el viridarium, el jardín que tenía un tesoro muy apreciado para mí: un pequeño estanque.

También trabajaba, claro está. Pequeñas tareas y encargos al alcance de un niño, pero que yo realizaba como un juego más, como parte del engranaje que hacía funcionar «mi hogar».

Antes de que llegara el verdugo, se me permitía deambular por las estancias, algunas de ellas pavimentadas con mosaicos policromos y con las paredes pintadas al fresco imitando zócalos

de mármol. Incluso tenía acceso a las termas privadas donde tanto me gustaba chapotear. Pero Emiliano hijo me lo prohibió.

-¿Cómo te atreves, mocoso? ¡Los esclavos no podéis entrar!

¡Esclavo? Nadie, nunca, se me había dirigido de esta manera; yo era Félix.

La presencia del nuevo amo afectó a todo el mundo, pero más a mi padre y a mí.

La visita de un cliente desencadenó la tragedia. El hombre se quejó a Emiliano hijo del incumplimiento de un trato acordado tiempo atrás con su padre. Discutieron sin ponerse de acuerdo. Que el cliente pidiese la presencia de mi padre que había estado testigo del trato enfureció al amo. Cuando el cliente se marchó, lo increpó rabioso. De los insultos pasó a los golpes. Los gritos del amo motivaron que me acercase. Contemplé impotente como mi padre, atónito, no se podía defender.

Emiliano lo empujó, haciéndole caer, y agarrándolo fuerte por la espalda, golpeó repetidamente su cabeza contra uno de los pedestales que adornaban el viridarium. Domina Justina me apartó, me habría matado a mí también. Más tarde, fueron inútiles sus súplicas para que no me vendiese al mercader.

Que quería la casa limpia de cucarachas, dijo.

No obstante, corrió la voz por Barcino y el azar, el destino, o aquel dios de los cristianos, que cada vez acogía más seguidores, se apiadó de mí. A escondidas de su hijo, domina Justina me ayudó. Hizo tratos con el mercader y consiguió que me adquiriese una buena amiga suya, la madre de Terasia quien años más tarde se casó con Poncio Ancio Meropio (futuro Sant Paulí de Nola (353?-431).

Estuve unos cuantos años protegido en el seno de aquella familia que muy pronto me hizo saber que cuando tuviera la edad suficiente sería libre, ya que aquella era la voluntad del noble Emiliano. Pero a mí, me mortificaba el deseo de venganza. Tuvieron que pasar muchas lunas hasta que concebí un plan: mi padre «volvería» a la domus.

Tenía dieciséis años cuando hice un encargo a un amigo mío escultor, que también era un esclavo: la construcción de un pedestal que estaría vacío por dentro y donde yo metería los huesos de mi padre que había sido enterrado en una vía sepulcral secundaria, alejada de la muralla donde descansaban los restos de personas de baja condición. Encima del pedestal reposaría un busto que tendría la cara de mi padre. Tan sólo tendría que hacer copiar la forma y vestiduras de uno de los que decoraban el viridarium, un

antepasado, y realizar el cambio.

Fue mucho más fácil de lo que creía. Influyó que yo conocía bien la domus y sus accesos, uno de ellos era a través de una puerta que comunicaba con una de las tabernae que la rodeaban.

El desasosiego de mi espíritu empezó a calmarse y partí de Barcino; necesitaba distanciarme.

Me instalé en Tárraco donde me dedico con éxito al cultivo de las ostras con el objetivo de mejorar su calidad ya que las mejores son las de Barcino. Me casé y he tenido dos hijos. Y sí, haciendo honor a mi nombre, soy feliz.

Pero al cabo de veinticinco años, coincidiendo con el reinado de Teodosio, he vuelto a la colonia, tanto para visitar la domus como para reiterar el agradecimiento a la familia que me acogió. No debía haber permitido que transcurriera tanto tiempo.

Solo he tenido que atravesar el portal de mar y sumergirme por las calles de Barcino para reencontrarme con la intensa actividad productiva de la ciudad, con los fuertes olores que la caracterizan, desde el de las sardinas y el garum, al de la orina.

¡Que dicha, volver a ver la familia de Terasia! Que honor conocer a su esposo, Poncio Ancio Meropio con quien he podido conversar largamente. El sabía de mí porque Terasia le había contado de cuando estuve acogido en su casa. A pesar de la diferencia de clases, muy pronto ha surgido la complicitad entre nosotros. He sabido que hace unos tres años se ha convertido al cristianismo influido, muy probablemente, por Terasia.

-He venido a Barcino por ella, confío que estar con su familia la ayude a afrontar la pérdida de nuestro hijo.

Hemos hablado de pérdidas, algunas muy sentidas como la de domina Justina, otras, muy reconfortantes, como la de Emiliano hijo.

Y de Barcino, de sus cambios urbanísticos, y sí, también de la domus.

Ha sido solo insinuarle mi deseo de ir, que ha querido acompañarme. Su presencia es bienvenida allá donde quiera que vaya. Con humildad me ha confiado que le piden que acepte el cargo de presbítero.

Pero cuando nos han invitado a pasar dentro de la domus, ya no ha querido continuar hablando de él, ha entendido que era un momento importante para mí.

-Siquieres, te dejo solo.

-No, por favor, acompáñame.

Y allí, en el viridarium, donde me he sentido transportado a un tiempo que ya no me pertenece, he contemplado la presencia silenciosa de mi padre, a quien tengo en un pedestal.

Jordi Sierra i Fabra

Jordi Sierra i Fabra

Escriptor amb més de cinc-centes obres publicades. L'any 2004 va crear la Fundació Jordi Sierra i Fabra a Barcelona i la Fundación Taller de Letras Jordi Sierra i Fabra a Medellín, que atorguen anualment un premi a un escriptor menor de 18 anys i editen una revista digital per a joves escriptors. Ha guanyat nombrosos premis, entre els quals destaquen el Premio Nacional de Literatura Infantil y Juvenil, el Premio Cervantes Chico i el Premi Iberoamericà SM de Literatura Infantil i Juvenil pel conjunt de la seva obra i la tasca social de les seves fundacions. El 2010 les seves fundacions van rebre el Premi IBBY-Asahi de Promoció de la Lectura i el 2015 la Medalla d'Honor de Barcelona. Les xifres de vendes dels seus llibres superen ja els 12 milions d'exemplars.

Jordi Sierra i Fabra

Escriptor con más de quinientas obras publicadas. En el año 2004 creó dos Fundaciones en Barcelona y Medellín, que otorgan anualmente un premio a un joven escritor menor de 18 años y editan una revista digital para jóvenes escritores. Ha ganado numerosos premios, entre los que destacan el Premio Nacional de Literatura Infantil y Juvenil, el Premio Cervantes Chico y el Premio Iberoamericano SM de Literatura Infantil y Juvenil por el conjunto de su obra y la labor social de sus fundaciones. En 2010 sus fundaciones recibieron el Premio IBBY-Asahi de Promoción de la Lectura y en 2015 la Medalla de Honor de Barcelona. Las cifras de ventas de sus libros superan ya los 12 millones de ejemplares.

Amb Déu al nostre costat

1

Harvey Leonard Smith encaixa l'última peça de metall.

L'última.

Després aixeca el cap i contempla la llarga fila d'homes que estan envoltant-lo per la nau, tots amb la seva missió, tots amb la lliçó apresa, tots amb les seves pròpies peces que assemblar.

Formen una cadena.

Però ell és sempre l'últim.

El que dóna per acabada cada unitat.

La mira com un pare miraria al seu nadó. És un nadó. Acaba de néixer. Fa poc més de mig metre, brilla de forma opaca, és rodona i té quatre ales en la part inferior. Quatre ales per a volar.

Volar.

Harvey Leonard Smith es pregunta on ho farà.

—Una altra més? —l'arrenca de la seva abstracció Tobey Elsinworth.

—No, són ja les sis. Demà.

Sempre hi ha un demà.

Sobretot a la fàbrica.

Per més crisi que esclatin al món, ells sempre tenen treball, i molt.

Gairebé sempre gràcies a les mateixes crisis, amb els seus mil noms.

Tobey Elsinworth estira els braços.

—Com vulguis —sospira.

Harvey Leonard Smith contempla la seva última obra de nou. Després l'agafa amb totes dues mans, tira fort d'ella per a dominar el seu pes i la instal·la en el carret, amb cura, damunt de les altres. Pete Mauss, l'obrer encarregat d'endurser-la, s'acosta amb moviments pesats, mandrosos. Sap que és l'hora, i conduir el carret fins a l'altre extrem li portarà un parell de minuts extres. Però no pot deixar-se un carret allí al mig.

Vaja, no fabriquen joguines.

Li falta l'últim detall, el toc final que li donarà vida i poder. Mentre no li instal·lin el dispositiu, està incompleta. Però no, no és una joguina.

Les manetes del rellotge s'emporten els segons que sobren.

Fins que sona la sirena, udolant

en la tarda, sobrevolant els seus caps cansats per la llarga jornada laboral. La sirena que els fa moure's en direcció als vestuaris, lliures. Una dutxa i a casa. Un mes ja sense hores extres, sense dobles torns, amb el ritme normal, sempre alt, però normal.

A vegades el món es pren un respir.

—Veuràs el partit aquesta nit? — pregunta Tobey Elsinworth.

—Clar —espeta la llengua—.

Què si no?

—Per descomptat, qué si no.

Leixam humà s'allunya a poc a poc del seu lloc de treball.

2

Harvey Leonard Smith baixa a la seva parada, a la cantonada de Clarksdale i Mount Pearl. És l'únic que ho fa. El vell rellotge de l'oficina de correus li marca l'hora: les sis i cinquanta-dos minuts. Sempre la mateixa. És com si el rellotge estigués espaiat. Però no, no ho està. L'autobús és puntual, només això. Cada tarda marca les sis i cinquanta-dos. Sosté la seva buida malateta de metall, amb la que porta el menjar al matí, i es posa a caminar amb el pas pesat de tots els dies.

Tots els dies.

Bé, avui hi ha partit. Això és diferent. Un motiu més per a agrair-li la vida al bon Déu.

—Bona tarda, Harvey —li desitja el senyor Albrich des de la porta de la seva fruiteria.

—Bona tarda.

—A casa, Harvey? —li pregunta la senyora Kerr apuntada a la finestra del seu apartament.

—Clar, a on si no?

—I la seva esposa, Harvey?

—s'interessa l'ancià McGuire recolzant-se en el seu bastó de canya.

—Bé, bé, gràcies a Déu.

—M'alegro.

Al exterior del drugstore s'alineen les portades dels periòdics, com tots els dies. Mai s'esgoten els exemplars. Així que cada tarda, en passar, els fa un cop d'ull.

Grans titolars, lletres en negreta, fotografies impactants. Les guerres semblen sempre les mateixes. Les imatges també. Només canvien els noms. Noms de llocs llunyans, a vegades impronunciables. Noms desconeguts. Al començament els buscava en els mapes. Al començament. Després es va cansar. Què més donava? Sí, les guerres semblen sempre les mateixes. Només moren nous diferents. Nous com el seu fill Stephen.

El preu de la llibertat.

Perquè Harvey Leonard Smith sap que hi ha un món fosc i un món lluminós.

Per sort ell viu en el lluminós.

I repeteix l'últim que ha dit en veu alta:

—Gràcies a Déu.

Deixa el drugstore, els periòdics.

Mai compra cap. Per a què? Ja té la televisió. El mateix però en imatge a color, i moviment. A més, en la televisió pot canviar de canal si les escenes són massa cruentes. No és bo sopar amb morts a la vista. No vol deprimir-se. Reprèn la marxa i enfila el seu carrer, costa amunt. La seva petita casa és la penúltima de l'esquerra.

Per última vegada pensa en tot el que ha assemblat al llarg del dia.

Per quantes mans passaran ara?

Unes les portaran als magatzems, unes altres les transportaran a la seva destinació, altres més els col·locaran els detonants, les últimes les pujaran als avions.

Mans, mans, mans.

Cors.

Aquestes mans escriuran amb guix frases com «Bon viatge al Més Enllà!», «Foteu-vos!», «De part de Jack» o altres semblants.

Harvey Leonard Smith somriu.

Arriba a la seva casa panteixant una mica.

La maleïda pujada...

—Hola, cel —li dona un peó a la galta la Maureen res més obrir la porta.

Per què tots els petons de les tardes sónfreds?

I, sobretot, per què ja no hi ha petons, ni tan solsfreds, a les nits?

—Hola —li lliura la seva càrrega metàl·lica.

—Què tal el dia?

—Bé, i el teu?

—Bé.

Harvey Leonard Smith es fica a la cuina, obre la nevera i agafa la seva primera cervesa.

3

És l'hora del sopar. El partit comença en trenta minuts. El televisor, encès encara que sense veu, dóna les notícies del dia. La parella de presentadors somriu. I ho fan encara que parlin d'una matança en un col·legi o un accident de trens. No poden donar-se notícies amb la cara ombrívola. És dolent per a l'audiència. Sigui com sigui, per a la majoria, el que succeeix sempre succeeix lluny.

Quant fa que no passa res per allí?

Harvey Leonard Smith li fa un cop d'ull al rellotge.

—I l'Stephen?

—Estarà a punt d'arribar.

Un gest de contrarietat. El sopar és sagrat. L'únic moment del dia en què tots comparteixen alguna cosa.

—Porta uns dies estrany —insisteix.

—Em sembla que està sortint amb la Mary Louis Honebridge.

La sorpresa el mou.

—La filla de...? —deixa la frase sense acabar.

—Sí.

—Quina edat té?

—Farà setze.

—O sigui que té quinze.

—Farà setze —insisteix la seva dona.

—Valgui'm el cel.

—És una bona noia, i l'Stephen també. Saps que és madur per a la seva edat.

Sí, molts joves de disset anys ja combaten.

Per la seva Pàtria, per la Llibertat, pel seu Honor i per Déu.

La millor Pàtria, l'única Llibertat, l'Honor real i el Déu veritable.

Però Stephen...

—Stephen té núvia! Stephen té núvia!

En te prou en desplaçar la mà per a donar-li a la Norma al clatell.

—Ai!

—Calla, Norma —la commina.

L'adolescent s'emmurria, plega els llavis i arrufa les celles. És la primera a asseure's a la taula. Els bessons Harvey i Leonard la secunden immediatament, per si de cas. Fa molt que el seu pare no es treu el cinturó, encara més pel costat de la sivella, però convé no temptar a la sort.

La porta sobre en aquest bon punt.

—Hola! —escolten la jovial veu de l'Stephen.

—No li diguis res —murmura Maureen alçant les celles.

—Però...

—Deixa que ens ho expliqui ell quan vulgui! —insisteix encara més inflexible.

Tota una mare. Capaç de defensar als seus cadells amb ungles i dents. Bé que ho sap.

Es resigna.

Stephen entra en el menjador. Està radiant. Sí, radiant. Li brillen els ulls. Pels racons de la seva ment, Harvey Leonard Smith recorda el seu primer amor. La mateixa cara. La mateixa expressió. El temps passa.

Encara que en el seu temps eren menys criatures, més madurs. Ja treballava.

Quan es va fer vell?

—Vingui, asseieu-vos tots —Maureen posa la sopera al centre de la taula.

Els sis ocupen els seus llocs. Després es donen les mans formant un cercle, tanquen els ulls i baixen els caps. Li toca al mateix Harvey Leonard Smith donar les gràcies. Ho fa amb veu greu, pausada. La veu que sorgeix d'allò més profund del seu ser.

—Et donem les gràcies, Senyor, per aquests aliments que ens concedeixes. Et donem les gràcies, Senyor, per la vida que ens dónes, els regals de la teva bondat, els dons del teu amor. Et donem les gràcies, Senyor, per ser els teus triats. I et preguem que cuidis de tots els nostres germans allà on es trobin. Que res els falti. Que sempre estiguin plens de Tu. Amén.

—Amen —responen tots.

Maureen es posa en peus i agafa el cullerot. Stephen, Norma, Harvey i Leonard esperen. L'únic que llisca la mirada en direcció a la petita pantalla és el cap de família.

Ho fa de manera distreta.

A penes si veu el rètol.

I si ho veu, no aconsegueix llegir-ho.

«Cinquanta mil soldats més seran enviats en els pròxims sis mesos per a combatre...»

El que sí que veu és el majestuós bombarder que creua la pantalla, per sobre d'un radiant cel blau, amb la panxa oberta i desenes, centenars de bombes fluïnt d'ella. Bombes i més bombes, belles, lluents, poderoses.

Les seves bombes

Una pluja de foc il·luminant el firmament.

L'avió sembla una un ocell parint sense parar en ple vol.

Què importa el país. Està lluny. Un més. Potser les bombes que han assemblat al llarg del dia acabin aquí, o en un altre encara més estrany.

Bombes de pau.

Per sort, Déu sap molt bé de quin costat està.

Con Dios de nuestro lado

1

Harvey Leonard Smith encaja la última pieza de metal.

La última.

Luego levanta la cabeza y contempla la larga fila de hombres que le prececen en la nave, todos con su misión, todos con la lección aprendida, todos con sus propias piezas que ensamblar.

Forman una cadena.

Pero él es siempre el último.

El que da por terminada cada unidad.

La mira como un padre miraría a su bebé. Es un bebé. Acaba de nacer. Mide poco más de medio metro, brilla de forma opaca, es redonda y tiene cuatro alas en la parte inferior. Cuatro alas para volar.

Volar.

Harvey Leonard Smith se pregunta dónde lo hará.

—¿Otra más? —le arranca de su abstracción Tobey Elsinworth.

—No, son ya las seis. Mañana.

Siempre hay un mañana.

Sobre todo en la fábrica.

Por más crisis que estallen en el mundo, ellos siempre tienen trabajo, y mucho.

Casi siempre gracias a las mismas crisis, con sus mil nombres.

Tobey Elsinworth estira los brazos.

—Como quieras —suspira.

Harvey Leonard Smith contempla su última obra de nuevo. Luego la coge con ambas manos, tira fuerte de ella para dominar su peso y la instala en el carrito, con mimo, encima de las demás. Pete Mauss, el obrero encargado de llevárselo, se acerca con movimientos cansinos, perezosos. Sabe que es la hora, y conducir el carrito hasta el otro extremo le llevará un par de minutos extras. Pero no puede dejarse un carrito allí en medio.

Diablos, no fabrican juguetes.

Le falta el último detalle, el

toque final que le dará vida y poder. Mientras no le instalen el dispositivo, está incompleta. Pero no, no es un juguete.

Las manecillas del reloj cubren los segundos que sobran.

Hasta que suena la sirena, aullando en la tarde, sobrevolando sus cabezas cansadas por la larga jornada laboral. La sirena que les hace moverse en dirección a los vestuarios, libres. Una ducha y a casa. Un mes ya sin horas extras, sin dobles turnos, con el ritmo normal, siempre alto, pero normal.

A veces el mundo se toma un respiro.

—¿Verás el partido esta noche? —pregunta Tobey Elsinworth.

—Claro —chasquea la lengua—. ¿Qué si no?

—Por supuesto, qué si no.

El enjambre humano se aleja despacio de su lugar de trabajo.

2

Harvey Leonard Smith baja en su parada, en la esquina de Clarksdale y Mount Pearl. Es el único que lo hace. El viejo reloj de la oficina de correos le marca la hora: las seis y cincuenta y dos minutos. Siempre la misma. Es como si el reloj estuviese estropeado. Pero no, no lo está. El autobús es puntual, sólo eso. Cada tarde marca las seis y cincuenta y dos. Sostiene su vacía maletita de metal, con la que por la mañana lleva la comida, y echa a andar con el paso cansino de todos los días.

Todos los días.

Bien, hoy hay partido. Eso es diferente. Un motivo más para agradecerle la vida al buen Dios.

—Buenas tardes, Harvey —le desea el señor Albrich desde la puerta de su frutería.

—Buenas tardes.

—¿A casa, Harvey? —le pregunta la señora Kerr asomada a la ventana de su apartamento.

—Claro, ¿a dónde si no?

—¿Y su esposa, Harvey? —se interesa el anciano McGuire apoyándose en su bastón de caña.

—Bien, bien, gracias a Dios.

—Me alegro.

En el exterior del drugstore se alinean las portadas de los periódicos, como todos los días. Nunca se agotan los ejemplares. Así que cada tarde, al pasar, les echa una ojeada.

Grandes titulares, letras en negrita, fotografías impactantes. Las guerras parecen siempre las mismas. Las imágenes también. Sólo cambian los nombres. Nombres de lugares lejanos, a veces impronunciables. Nombres desconocidos. Al comienzo los buscaba en los mapas. Al comienzo. Luego se cansó. ¿Qué más daba? Sí, las guerras parecen siempre las mismas. Sólo mueren chicos diferentes. Chicos como su hijo Stephen.

El precio de la libertad.

Porque Harvey Leonard Smith sabe que hay un mundo oscuro y un mundo luminoso.

Por suerte él vive en el luminoso.

Y repite lo último que ha dicho en voz alta:

—Gracias a Dios.

Deja el drugstore, los periódicos.

Nunca compra ninguno. ¿Para qué? Ya tiene la televisión. Lo mismo pero en imagen a color, y movimiento. Además, en la televisión puede cambiar de canal si las escenas son demasiado cruentas. No es bueno cenar con muertos a la vista. No quiere deprimirse. Reanuda la marcha y enfila su calle, cuesta arriba. Su pequeña casa es la penúltima de la izquierda.

Por última vez piensa en todo lo que ha ensamblado a lo largo del día.

¿Por cuántas manos pasarán ahora?

Unas las llevarán a los almacenes, otras las transportarán a su destino, otras más les colocarán los detonantes, las últimas las subirán a los aviones.

Manos, manos, manos.

Corazones.

Esas manos escribirán con tiza frases como «¡Iros al diablo!», «¡Jodeos!», «De parte de Jack» u otras parecidas.

Harvey Leonard Smith sonríe.

Llega a su casa jadeando un poco.

La maldita subida...

—Hola, cielo —le besa Maureen nada más abrir la puerta.

¿Por qué todos los besos de las tardes son fríos?

—Y, sobre todo, por qué ya no hay besos, ni siquiera fríos, en las noches?

—Hola —le entrega su carga metálica.

—¿Qué tal el día?

—Bien, ¿y el tuyo?

—Bien.

Harvey Leonard Smith se mete en la cocina, abre la nevera y coge su primera cerveza.

3

Es la hora de la cena. El partido empieza en treinta minutos. El televisor, encendido, aunque sin voz, da las noticias del día. La pareja de presentadores sonríe. Y lo hacen, aunque hablen de una matanza en un colegio o un accidente de trenes. No pueden darse noticias con la cara sombría. Es malo para la audiencia. A fin de cuentas, para la mayoría, lo que sucede siempre sucede lejos.

¿Cuánto hace que no pasa nada por allí?

Harvey Leonard Smith le echa un vistazo al reloj.

—¿Y Stephen?

—Estará al llegar.

Un gesto de contrariedad. La cena es sagrada. El único momento del día en que todos comparten algo.

—Lleva unos días raro —insiste.
 —Me parece que está saliendo
 con Mary Louis Honebridge.
 La sorpresa le alcanza.
 —¿La hija de los...? —deja la
 frase sin terminar.
 —Sí.
 —¿Qué edad tiene?
 —Va a hacer dieciséis.
 —O sea que tiene quince.
 —Va a hacer dieciséis —insiste
 su esposa.
 —Válgame el cielo.
 —Es una buena chica, y Stephen
 también. Sabes que es maduro para
 su edad.
 Sí, muchos jóvenes de dieciséis
 años ya combaten.
 Por su Patria, por la Libertad,
 por su Honor y por Dios.
 La mejor Patria, la única
 Libertad, el Honor real y el Dios
 verdadero.
 Pero Stephen...
 —¡Stephen tiene novia! ¡Stephen
 tiene novia!
 Le basta desplazar la mano para
 darle a Norma en el cogote.
 —¡Ay!

—Cállate, Norma —la commina
 él.
 La adolescente se enfurruña,
 plega los labios y frunce el ceño. Es
 la primera en sentarse a la mesa.
 Los gemelos Harvey y Leonard la
 secundan de inmediato, por si acaso.
 Hace mucho que su padre no se
 saca el cinturón, todavía más por el
 lado de la hebilla, pero conviene no
 tentar a la suerte.
 La puerta se abre en ese instante.
 —¡Hola! —escuchan la jovial voz
 de Stephen.
 —No le digas nada —susurra
 Maureen alzando las cejas.
 —Pero...
 —Deja que nos lo cuente él
 cuando quiera! —insiste aún más
 inflexible.
 Toda una madre. Capaz de
 defender a sus cachorros con uñas y
 dientes. Bien que lo sabe.
 Se resigna.
 Stephen entra en el comedor.
 Está radiante. Sí, radiante. Le
 brillan los ojos. Por los recovecos
 de su mente, Harvey Leonard Smith
 recuerda su primer amor. La misma

cara. La misma expresión. El tiempo
 pasa.
 Aunque en su tiempo eran
 menos críos, más maduros. Ya
 trabajaba.
 —Cuándo se hizo viejo?
 —Venga, sentaos todos —
 Maureen pone la sopera en el centro
 de la mesa.
 Los seis ocupan sus lugares.
 Luego se dan las manos formando
 un círculo, cierran los ojos y bajan
 las cabezas. Le toca al propio Harvey
 Leonard Smith dar las gracias. Lo
 hace con voz grave, pausada. La voz
 que surge de lo más profundo de su
 ser.
 —Te damos las gracias, Señor,
 por estos alimentos que nos
 concedes. Te damos las gracias,
 Señor, por la vida que nos das, los
 regalos de tu bondad, los dones de
 tu amor. Te damos las gracias, Señor,
 por ser tus elegidos. Y te rogamos
 que cuides de todos nuestros
 hermanos allá donde se encuentren.
 Que nada les falte. Que siempre
 estén llenos de Ti. Amén.
 —Amen —responden todos.
 Maureen se pone en pie y toma el

cucharón. Stephen, Norma, Harvey
 y Leonard esperan. El único que
 desliza la mirada en dirección a la
 pequeña pantalla es el cabeza de
 familia.

Lo hace de manera distraída.
 Apenas si ve el rótulo.
 Y si lo ve, no alcanza a leerlo.
 «Cincuenta mil soldados más
 serán enviados en los próximos seis
 meses para combatir...».

Lo que sí ve es el majestuoso
 bombardero que cruza la pantalla,
 por encima de un radiante cielo
 azul, con la panza abierta y decenas,
 centenares de bombas fluyendo
 de ella. Bombas y más bombas,
 hermosas, relucientes, poderosas.

Sus bombas
 Una lluvia de fuego asaeteando el
 firmamento.
 El avión parece una ave
 pariendo sin cesar en pleno vuelo.
 Qué importa el país. Están lejos.
 Uno más. Quizás las bombas que
 han ensamblado a lo largo del día
 acaben ahí, o en otro.
 Bombas de paz.
 A fin de cuentas, Dios sabe muy
 bien de qué lado está.

foto: Tony Moreno

Antoni Vidal Ferrando

Antoni Vidal Ferrando
 És poeta i narrador. A partir
 d'uns plantejamens arrelats en
 la seva identitat illenca ha anat
 construint un discurs sobre
 l'ésser humà contemporani. Ha
 creat una obra lírica i una obra
 narrativa que han merescut
 l'atenció i el reconeixement de
 la crítica i que han rebut alguns
 dels premis més importants de
 la literatura catalana. Les seves
 novel·les han estat traduïdes
 al castellà. Dels versos se
 n'han fet recolls antològics en
 català, castellà i italià; i en té
 de traduïts a deu llengües, en
 diverses antologies i revistes
 especialitzades. Un dels premis de
 narrativa en llengua catalana que
 es concedeix actualment du el seu
 nom.

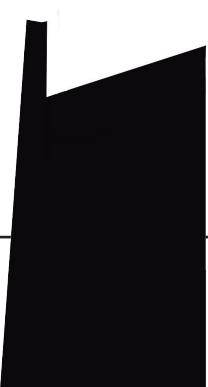
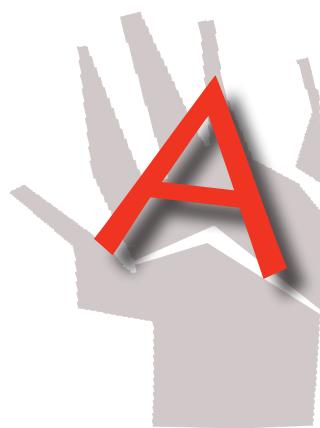
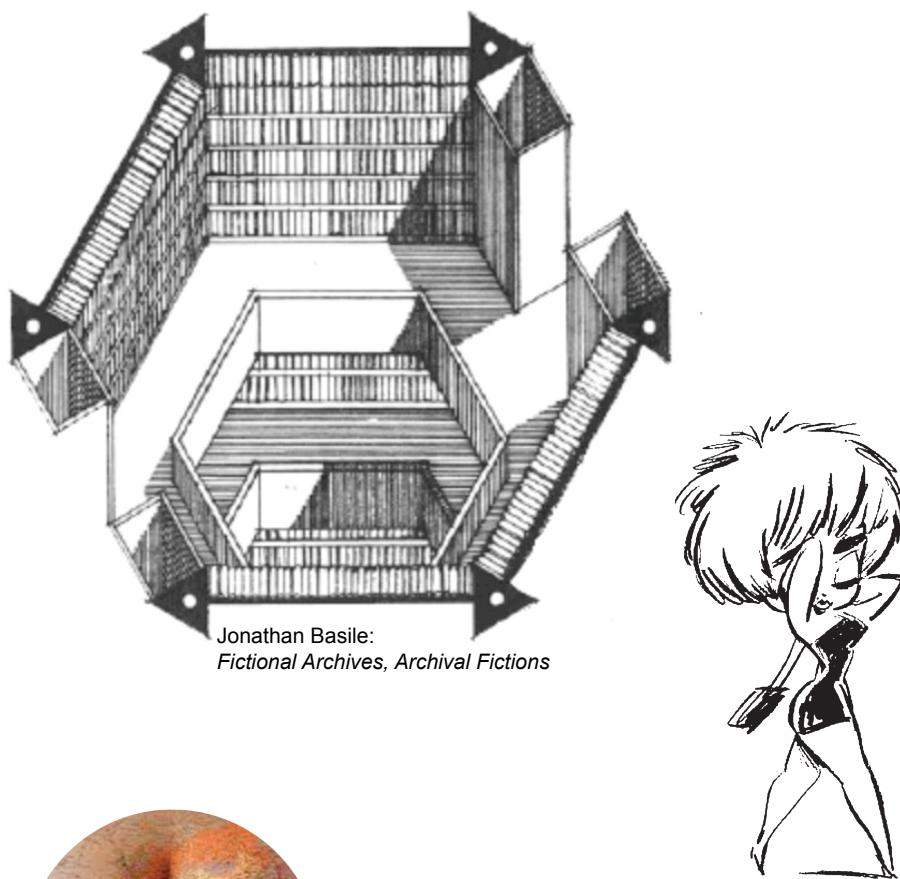
Antoni Vidal Ferrando
 Es poeta y narrador. A partir de
 unos planteamientos enraizados
 en su identidad isleña ha ido
 construyendo un discurso sobre
 el ser humano contemporáneo.
 Ha creado una obra lírica y
 una obra narrativa que han
 merecido la atención y el
 reconocimiento de la crítica y
 que han recibido algunos de los
 premios más importantes de la
 literatura catalana. Sus novelas
 se han traducido al castellano.
 Sus versos se han publicado en
 compilaciones antológicas en
 catalán, castellano e italiano,
 y han sido traducidos a diez
 lenguas, en varias antologías y
 revistas especializadas. Uno de los
 premios de narrativa en lengua
 catalana que actualmente se
 concede lleva su nombre.

El Aleph 2009

Vaig veure el silenci que feia
 un megalít de l'illa de Menorca;
 vaig veure el temps, tigres, ciutats
 en el migdia d'un rellotge de sol;
 vaig veure un episodi incert, hi
 havia arcàngels, petxines, tòtems:
 les dones dels guerrers els besaven
 els ulls; vaig veure, a Brighton
 Beach, les magnòlies d'un clar de
 lluna amb la seva infinita, còsmica
 imperfecció; vaig veure selves i
 tots els diamants de la fantasia;
 vaig veure els amics morts, tombes
 deshabitades d'un cementerio indi,
 una nit que era absència; vaig veure
 un descendiente del rei Cleòmenes a
 un manicomio holandès: majestuos,
 dansava entre rosers; vaig veure
 l'àlgebra de la història oculta en
 un volum d'una biblioteca xinesa,
 potser de l'època tumultuosa de
 Qin Shi Huangdi; vaig veure els
 cercles de l'eternitat sense cap ròssec
 d'arguments ni de màscares; vaig
 veure l'ésser bell i terrible que he de
 ser quan no existeixin les magnituds
 de l'univers; vaig veure l'avi Jaume,
 a Portvendres, al gener de mil nou
 cents devuit: des del seu vaixell
 dialogava amb els mutilats que
 tornaven de la guerra; vaig veure
 aquells homes, i no hi havia cap
 oceà, cap mite a les seves veus. Eren
 allà, amb l'avi, a causa de la química
 que somnià un sec.

El Aleph 2009

Vi el silencio que emitía un
 megalito de la isla de Menorca; vi
 el tiempo, tigres, ciudades en el
 mediodía de un reloj de sol; vi un
 episodio incierto, en donde había
 arcángeles, pechinhas, tótems: las
 mujeres de los guerreros les besaban
 los ojos; vi, en Brighton Beach, las
 magnolias de un claro de luna con
 su infinita, cósmica imperfección;
 vi selvas y todos los diamantes de
 la fantasía; vi los amigos muertos,
 tumbas deshabitadas de un
 cementerio indio, una noche que
 era ausencia; vi un descendiente del
 rey Cleómenes en un manicomio
 holandés: majestuoso, danzaba entre
 rosales; vi el álgebra de la historia
 oculta en un volumen de una
 biblioteca china, tal vez de la época
 tumultuosa de Qin Shi Huangdi;
 vi los círculos de la eternidad sin
 ningún resto de argumentos ni de
 máscaras; vi el ser bello y terrible
 que he de ser cuando no existan
 las magnitudes del universo; vi el
 abuelo Jaume en Portvendres, en el
 enero de mil novecientos dieciocho:
 desde su barco dialogaba con los
 mutilados que regresaban de la
 guerra; vi aquellos hombres, y no
 había ningún océano, ningún mito
 en sus voces. Estaban allí, con el
 abuelo, a causa de la química que un
 ciego soñó.

Contenido:

A MODO DE EDITORIAL

- 4** *Historia de Achecha o La venganza del Chuchusky.* Un cuento del director de Ayesha, **Alejandro Margulis**, que recrea los orígenes de la revista como parte de la resistencia cultural en tiempos de la dictadura.

AMAR LA LETRA

- 7** *La Biblioteca de Babel* está en Instagram. Panorama de las editoriales independientes y sus estrategias de supervivencia escrito por el escritor, historiador y ensayista **Juan Francisco Baroffio**.

AVANCES

- 9** Anticipo de *Le cul du mond*, novela inédita del escritor y periodista **Alejandro Stilman**. Cuando la grieta se hace letra escrita hasta el sexo se vuelve materia distópica.

BOLIVIA URGENTE.

- 11** Cuento *Soliloquio boliviano*, del boliviano-chileno ganador del Concurso Literatura Erotica Ayesha Sexteen 2018 **Andrés Gustavo Vera Brathwaite**.

- 13** Poema *Señor de los espíritus*, de **Horacio Pérez del Cerro**. Un acercamiento doble desde la intuición poética.

NOTA DE TAPA I

- 14** Las enseñanzas del profe **Alberto Fernández**. La última clase magistral, socrática y alegórica de la Justicia argentina, que dictó en la Facultad de Derecho de la Universidad de Buenos Aires (UBA) el flamante Presidente de la Nación, primer académico en ejercer la docencia al mismo tiempo que la máxima función pública.

NOTA DE TAPA II

- 19** Cuento *El dolor físico es realmente terrible*, de **Jorges Luis Borges**. Narrado al director de AYESHA por Borges en 1982, este trabajo reabre las lecturas de una obra que se creía cancelada.

- 21** SEPARATA CATALANA (I - XVI)

- 22** PÁGINA DE ARTISTA
Daniel Melgarejo, artista, caricaturista, ilustrador.

PREMIADOS

- 23** *Las plegarias (peronistas) atendidas* de la Premio Nacional de Poesía 2019 **Susana Villalba**.

ANHELOS

- 25** Cuento *Todos los deseos*, del narrador **Sergio Bizzio**. Ahí cuando cualquier cosa pueda hacerse la realidad, la realidad acaba contigo.

ESCRITOS SOBRE ESCRITOS

- 28** *La novela de los padres*. Análisis sobre la representación, en la literatura contemporánea, de las dictaduras latinoamericanas de los años 70. Escrito por el intelectual argentino residente en Londres **Enrique Zattara**.